

amnest

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 4 2019



ArtLords i Afghanistan
er bevæbnet med
pensler og provokationer

Mød præsten, der
bekæmper Dutertes
dødspatroljer

Musikeren Raske
Penge om fejlslagen
krig mod narko

TEMA: POLITISK KUNST

KUNST OG PROTEST I HONGKONG



> LEDER

STØT PROTESTERNE

For nylig var jeg i Polen, hvor jeg blandt andre mødtes med Vyacheslav Melnyk, en ung mand, der står i spidsen for en kampagne mod homofobi. Kampagnen har forsøgt at imødegå den eskalerende bølge af had og forfølgelse af LGBTI-personer i Polen. En bølge, som er blevet godt hjulpet på vej af regeringspartiet PiS' voldsomt homofobiske udsagn under valgkampen og af regeringsvenlige medier. En avis uddelte sågar klistermærker med teksten "LGBT-fri zone".

Stigningen i antallet af hadforbrydelser mod LGBTI-personer er så stor, at Vyacheslav og hans kolleger ikke længere kan nå at følge op på sagerne og dokumentere dem.

Amnesty har været med til at styrke arbejdet for LGBTI-personers rettigheder i Polen, ligesom vi har støttet andre gruppers ret til at ytre og forsamle sig i landet.

"Jeres støtte giver os en fornyet tro på vores kamp. Det betyder meget mere, end man skulle tro," sagde Vyacheslav til mig – tydeligt udmattet af de mange angreb.

På vej hjem tænkte jeg over, hvad han havde sagt. At det gør en verden til forskel for dem, der kæmper for forandring for menneskerettighederne, at vi hører dem og støtter dem. At vi på tværs af landegrænser taler deres sag.

Verden over er der netop nu millioner af mennesker, der, ligesom i Polen, kritiserer beslutningstagerne, samles i tusinder og kræver forandring. I Hongkong, La Paz, Quito, Barcelona, Beirut og Santiago har borgerne fået nok af ledere, der putter pengene i egne lommer i stedet for at sikre lægehjælp, skoler og infrastruktur for befolkningen. De kræver politisk frihed, mindre ulighed og indflydelse.

Regimerne slår hårdt tilbage, når befolkningen går på gaden og siger stop. I løbet af det forgangne år har Amnesty dokumenteret brug af tæsk, tåregas og tortur mod demonstranter i Bolivia, Libanon, Chile, Spanien, Irak, Guinea og Hongkong. Det er derfor afgørende, at vi holder øje og siger fra. Når vi viser vores opbakning, styrker det demonstranternes kamp for retfærdighed.

Demonstrationerne foregår langt væk fra vores lille andedam, men det må ikke betyde, at vi mister dem af syne. Vi kan være med til at støtte kampen for menneskerettigheder for alle. Uanset køn, seksualitet, race eller nationalitet. Uanset hvilken del af kloden, de kommer fra.

Jeg har i hvert fald Vyacheslavs ord med mig i arbejdet herfra; det betyder mere, end man skulle tro. ☺

”
Når vi viser vores opbakning, styrker det deres kamp for retfærdighed

Trine Christensen,
generalsekretær
i Amnesty Danmark.



Foto: Søren Malmose



MEDLEMSBLAD FOR
DANSK AFDELING AF
AMNESTY INTERNATIONAL

Redaktør:
Nora Rahbek Kanafani
Ansvarshavende:
Trine Christensen
Redaktion:
Henrik Brun, Bjarke Windahl Pedersen, John Nielsen, Roberto Zacharias og Malene Haakansson

Kontakt:
medlemsblad@amnesty.dk
Korrektur: Mogens Bähncke
Design: Dorte Kayser, OTW A/S
Produktion: OTW A/S
Forsidefoto: Susan Char/ SIPA/Ritzau Scanpix
Kunstværk skabt af

anonym kunstner i en tunnel i Hongkong til støtte for de prodemokratiske demonstranter.
Oplag: 68.395
Abonnementspris: 200 kr. pr. år
ISSN: 0906-4184
Udkommer næste gang: 2. marts 2020
(deadline for indhold:

22. jan. 2020)
Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Amnesty International
Gammeltorv 8,
4. og 5. sal,
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk





> TEMA

Verden over bliver politisk kunst brugt til at udstille magthaverne, skabe sammenhold og kræve forandring.



”

Jeg vil ikke have penge, jeg vil have retfærdighed. Du forhandler ikke om en dræbt søn.



> INDHOLD

4 Nyheder

8 Greta og klimakampen

For den unge klimaaktivist handler klimakampen i høj grad om menneskerettigheder

10 Afghanistans kunsthær

Lokale kunstnere har fået nok af krig og korruption

14 Satiretegner på flugt

Fribyttegneren Khalid Albaih om sine inspirationskilder

16 Mission Lady Liberty

Kunst driver Hongkongs protestbevægelse

22 FOTO: Klapjagt på de fattige

Dutertes dødspatroljer koster i tusinder af liv i Filippinerne

30 Forfejlet krig

Musikeren Raske Penge vil krigen mod narko til livs

32 Folket uden identitet

Den 90-årige rohingya Mawlawi Harun drømmer stadig om sit hjemland

36 Qatars løfter

Amnesty undersøger, om Qatar holder sine løfter om bedre forhold for landets migrantarbejdere

40 Jul med god samvittighed

Find dine julegaver hos Amnesty

TYRKIET TVANG SYRERE TILBAGE TIL KRIGSZONE

I hundredvis af syriske flygtninge er i månederne op til Tyrkiets offensiv i det nordøstlige Syrien blevet tvunget tilbage til deres krigshærgede land.

Sådan hedder det i en rapport fra Amnesty, der er baseret på dusinvis af interviews. Rapporten anfører, at tilbagesendelserne er ulovlige og i strid med internationale og nationale retsprincipper om, at man ikke må tvinge mennesker tilbage til en konfliktzone.

Selv hævder Tyrkiet, at 315.000 mennesker frivilligt er vendt hjem til Syrien. Amnestys research viser imidlertid, at mange er blevet tvunget eller vildledt til at underskrive såkaldte "frivillig-tilbagevenden-dokumenter". Nogle fortæller, at de blev tæsket eller truet med vold til at skrive under. Andre fik at vide, at de underskrev et registreringspapir, en bekræftelse på at have modtaget et tæppe fra et tilbageholdelsescenter - eller en formular, der handlede om deres ønske om at blive i Tyrkiet.

Foto: Amnesty



TIDLIGERE GUANTÁNAMOFANGE KAN REJSE FRIT

Mohamedou Ould Slahi blev i 14 år tilbageholdt og tortureret i Guantánamolejren uden nogensinde at blive anklaget for en forbrydelse. Efter pres fra blandt andre Amnesty blev han i 2016 sendt hjem til Mauretanien, hvor myndighederne efterfølgende nægtede at udstede ham et pas,

formodentlig efter anmodning fra USA. Han kan derfor først nu få den nødvendige lægehjælp til de torturskader, han fik i amerikansk varetægt. Slahi har siden sin løsladelse aktioneret for, at lejren skal lukkes og er forfatter til bestselleren Dagbog fra Guatánamo.

Censur. Tanzanias præsident John Magufuli har gennem de seneste fire år intensiveret undertrykkelsen af landets medier, menneskerettighedsforkæmpere og politiske oppositionspartier. Det dokumenterer Amnesty i ny rapport. Siden 2015 har regeringen lukket mindst fem aviser, der blev anset for at være regeringskritiske.



Illustration: Victor Ndula

IRAN TILLADER KVINDER PÅ FODBOLDSTADION

Fifa noterer med tilfredshed, at iranske kvinder fik lov til at være tilskuere til en kvalifikationskamp for første gang i 40 år. Amnesty kalder det et halvhjertet skridt.

▲
EU rejser flere sager mod **Polen** ved EU-Domstolen på grund af landets indgreb i domstolenes uafhængighed.

▲
Taiwan afholder sin første Pride. I foråret blev landet det første i Asien, der legaliserede homoægteskaber.

▲
Den Internationale straffedomstol (ICC) igangsætter undersøgelse af forbrydelser begået mod **Myanmars** rohingyaer.



▼
Regeringen i **Danmark** vil på ottende år udskyde at revidere den lov, der tillader masseovervågning af danskernes teledata.

▼
Egypten har indledt den største bølge af arrestationer af fredelige demonstranter, siden præsident al-Sisi tiltrådte embedet i 2014.

▼
Indonesien vedtager ny lov, der gør sex uden for ægteskab kriminelt.

Da Irans mandlige fodboldlands-hold den 10. oktober spillede VM-kvalifikationskamp mod Cambodja i Teheran, var der kvinder blandt tilskuerne på Azadi Stadion. Det var første gang siden 1979; siden har det med få undtagelser været forbudt for kvinder at overvære fodboldkampe på et stadion i Iran.

Kampen vakte stor opmærksomhed, ikke mindst på grund af en tragedie i Teheran måneden forinden. En 29-årig kvinde, Sahar Khodayari, der i marts var blevet taget i at klæde sig ud som en mand for at overvære en fodboldkamp, satte den 2. september ild til sig selv foran en retsbygning. Det gjorde hun, fordi hun erfarede, at hun risikerede fængselsstraf i et halvt år. Hun døde senere af forbrændingerne.

Derefter fik Det Internationale Fodboldforbund (FIFA) lovning på, at kvinder ville få adgang til kampen mod Cambodja, et løfte som FIFA-præsident Gianni Infantino kaldte for "et vigtigt skridt i den rigtige retning".



Foto: Wana News Agency/Reuters/Rizau Scamix

Åbningen af en sektion med 3.500 pladser til kvinder på et stadion, der kan rumme 78.000, er dog rent symbolsk, mener Amnesty International. De iranske myndigheder bør fjerne alle restriktioner for kvinder, inklusive dem som gælder til hjemlige ligakampe over hele landet.

"Alt andet end en fuld ophævelse af udelukkelsen af kvindelige tilskuere til fodbold er en fornærmelse mod Sahar Khodayaris minde og en krænkelse af den modige kampagne, som iranske kvinder har ført for at få forbuddet ophævet," siger Philip Luther, chef for Amnestys Mellemøstafdeling.

PENSIONSSKABER BØR STILLE KRAV

Danske pensionsselskaber skal sikre sig, at danskernes penge ikke investeres i våbenproduktion, der bidrager til menneskerettighedskrænkelser, mener Amnesty.

16 danske pensionsselskaber har fået en henvendelse fra Amnesty International Danmark med en opfordring til at overholde FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv.

Det skal blandt andet ske ved, at pensions-selskaberne sikrer sig, at danskernes penge ikke investeres i våbenproduktion, der bidrager til menneskerettighedskrænkelser.

Baggrunden er, at virksomheder i forsvarsindustrien hvert år eksporterer store mængder af våben og militært udstyr til nogle af de mest ustabile og voldelige lande i verden. Her bliver våbnene brugt i forbindelse med væbnede konflikter, hvor menneskerettighederne bliver krænket og international humanitær folkeret sat til side.

Alle virksomheder har ifølge FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv et

ansvar for at respektere menneskerettighederne, hvor end de opererer, og uanset hvilket statsligt regelsæt de er underlagt. Det betyder, at virksomheder, inklusive pensionsselskaber, skal udvise nødvendig omhu (due diligence) og vurdere risikoen for, at deres aktiviteter vil føre til brud på menneskerettighederne – herunder vurdere, hvordan deres kunder, såsom statslige militærstyrker og politi, vil bruge deres våben.

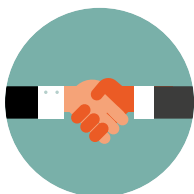
Amnesty Danmarks henvendelse til de danske pensionsselskaber kommer også efter dokumentation af, hvordan en bombe, produceret af den amerikanske våbenproducent Raytheon – som blandt andre PensionDanmark investerer danskernes penge i – dræbte seks civile i Yemen den 28. juni i år. Bomben blev kastet af den saudisk-ledede koalition i krigen i Yemen.



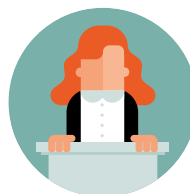
Nordisk sejr. Abort og homoægteskaber er nu tilladt i Nordirland. Højesteret slog i oktober fast, at landets abortlovgivning var i strid med menneskerettighederne. Med den nye lovgivning på området er Nordirland på niveau med resten af Storbritannien, hvor abort og homoseksuelle vielser er tilladt.

amnesty AFTRYK

Amnesty Danmarks arbejde i glimt



Amnesty mødes med udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye og diskuterer asylpolitik, børnenes forhold på udrejsecenter Sjælsmark og kvoteflygtninge.



Sammen med Dansk Boldspil-Union mødes Amnesty med danske sportsjournalister og orienterer om menneskeret-tighedskrænkelserne i Qatar forud for VM i 2022.



I et høringsvar roser Amnesty regeringen for at ville fjerne kravet om integrationspotentiale ved familiesammenføring af børn, men kritiserer også forslaget om en tre-måneders ansøgningsfrist.

” Det er en retorik, man altid skal kigge godt efter i sømmene, fordi den er farlig, og fordi den giver spillerum for at gøre ting, der pr. definition er problematisk.

Professor i statskundskab Ole Wæver om statsminister Mette Frederiksens annonce, hvori hun skriver, at for at beskytte Danmark vil hun "...tage nogle ting i brug, som vi ikke tidligere har haft hverken behov for eller lyst til".

LOV KAN GØRE BØRN STATSLØSE

Børn født af danskere, der opholder sig i forbudte zoner, skal ikke automatisk have dansk statsborgerskab, foreslår udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye i et lovudkast. Regeringen risikerer dog at handle i strid med menneskerettighederne, mener Amnesty.

"At indføre en regel, som betyder, at et barn kan blive statsløst, fordi det er født i et land, hvor det er forbudt for danske statsborgere at opholde sig, er at straffe barnet for handlinger, som det ikke har begået eller har nogen indflydelse på. Det er ikke bare i strid med Statsløsekonventionen og Børnekonventionen – det er også utroligt kynisk," siger jurist i Amnesty, Claus Juul.

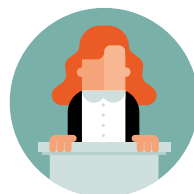
Forbudt kys. En ny Marcel Avengers-tegneserie med to mænd, der kysser på forsiden, forargede Rio de Janeiros borgmester Marcelo Crivella: "En sådan bog bør pakkes ind i sort plastik med en advarsel udenpå", udtalte han. Borgmesterens forsøg på at få tegneserien fjernet blev dog bremset af en domstol, og en lokal avis valgte at bringe kysset på sin forside.



Amnesty mødes med ligestillingsminister Mogens Jensen for at diskutere LGBTI-personers rettigheder.



Amnesty demonstrerer foran Irans ambassade i protest mod den fortsatte fængsling af kvindesagsaktivisten Narges Mohammadi.



Amnesty giver input til FN's komité i Genève om, hvordan Danmark bedst lever op til de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Fokus er på seksualundervisning, interkønnede børn og "ghettoloven".



Amnesty mødes med Tyrkiets ambassade for at tale om retssagen mod Taner Kılıç og İdil Eser fra Amnesty Tyrkiet samt ni andre aktivister.

”Vi kæmper for vores liv”

I september modtog klimaaktivisten Greta Thunberg Amnestys menneskerettighedspris Ambassador of Conscience Award for sin kamp for klima og menneskerettigheder. Her er et uddrag af hendes takketale.

”Denne pris er til alle de millioner af mennesker, unge mennesker, verden over, som sammen udgør bevægelsen Fridays for Future. Alle disse frygtløse unge, der kæmper for deres fremtid. En fremtid, de burde kunne tage for givet. Men det kan de ikke, som det ser ud i dag.

Ved at gøre som vi plejer, er vi lige nu på vej mod en verden, der vil tvinge milliarder af mennesker væk fra deres hjem og fjerne selv de mest basale livsfornødenheder fra et utal af mennesker. Dele af verden vil blive ubeboelig for mennesker.

Det er ingen hemmelighed, at dette vil skabe store konflikter og lidelser. Men alligevel står forbindelsen mellem klimakatastrofen og massemigration, hungersnød, brud på menneskerettighederne og krig stadig ikke klart for mange mennesker.

De forandringer og den politik, der skal til for at imødegå krisen, eksisterer endnu ikke i dag. Det er derfor, hver enkelt af os skal skubbe på fra hver vores side for at tvinge dem, der har magten, til at handle og til at tage de nødvendige forholdsregler.

Vi, der sammen udgør bevægelsen Fridays for Future, kæmper for vores liv. Men ikke kun det. Vi kæmper også for vores fremtidige børn og børne-

børn, for fremtidige generationer, for ethvert levende væsen på jorden, som vi deler biosfære med. Som vi stjæler biosfære fra. Hvis biosfære vi ødelægger.

Vi kæmper for alle. For dig. For de mennesker, der bor i områder af verden, hvor de allerede lider under konsekvenserne af de første stadier af denne klimakatastrofe.

Mennesker, der indånder giftig luft, der drikker forurenset vand, der er tvunget til at flygte fra deres hjem på grund af klima og miljørelaterede katastrofer. Oprindelige folk, hvis land og vandreserver bliver ødelagt. Folk, hvis mad- og drikkevandsforsyning trues af miljørelaterede katastrofer og mere hyppige tørkeperioder, regn, storm eller smeltende gletchere.

Hele nationer bliver bogstaveligt talt lagt i ruiner eller forsvinder under stigende vandstand. Mennesker dør. Og alligevel vælger så mange af os at kigge den anden vej.

Verden har aldrig set en større trussel mod menneskerettighederne. Det sagde FN's menneskerettighedschef Michelle Bachelet for nyligt under mødet i FN's Menneskerettighedsråd i Genève, da hun refererede til klimakrisen.

Det er præcist dette klarsyn, vi nu har brug for at se fra vores regeringer og dem, der sidder på magten. Det kan virke umuligt at trække i håndbremsen, men det er lige netop det, vi skal gøre.

Jeg tror dog, at folk er ved at vågne op. Selvom det går langsomt, er debatten begyndt at ændre sig.

Det skyldes mange forskellige ting, men det har meget at gøre med de utallige aktivister, og særligt de unge aktivister.

Aktivisme virker.

Så det, jeg vil fortælle jer nu, er, at I skal handle. For ingen er for lille til at gøre en indsats”. 

”

Det kan virke umuligt at trække i håndbremsen, men det er lige netop det, vi skal gøre.



Foto: Amnesty

AMNESTYS MENNESKERETTIGHEDSPRIS

Blandt de tidligere prismodtagere af Amnestys Ambassador of Conscience Award er Nelson Mandela, Malala Yousafzai, Ai Weiwei og Colin Kaepernick. Den danske del af Fridays for Future modtog i september årets pris ved et klimatevent på Rådhuspladsen i København.

”

Efter mere end seks år er jeg meget, meget træt. Men jeg er glad for at være kommet væk.

Behrouz Boochani

Sådan lød det fra den 36-årige kurdisk-iranske journalist og forfatter Behrouz Boochani, da han i november ankom til New Zealand efter at have været interneret sammen med hundredvis af andre flygtninge i Papua Ny Guinea. Flygtningene forsøgte at komme til Australien, men landet har siden 2013 tilbageholdt flygtninge og asylansøgere i centre uden for landets grænser. Amnesty har gentagne gange dokumenteret de menneskerettighedskrænkelser, som flygtningene blev udsat for. Behrouz Boochani har været deres stemme på øen og skrev den prisvindende bog *No Friends But The Mountains* udelukkende med sin telefon som skriveredskab. Bogen er siden oversat til 15 sprog.



Foto: Jonas Glatzer

amnesty
research



Amnesty Internationals korps af researchere undersøger grove krænkelser af menneskerettighederne verden over. Senest har Amnesty blandt andet afdækket:

ECUADOR

Politiet benytter sig af vold og tilbageholdelse af journalister, oprindelige folks ledere og demonstranter, der protesterer mod regeringens økonomiske tiltag.

CHILE

I hele landet mødes de folkelige protester med vold fra politi og sikkerhedsstyrkers side.

SOMALIA

Tre mænd, som USA kaldte for "Al-shabaab-terrorister" og slog ihjel, viste sig i virkeligheden at være fredelige landmænd.

RUSLAND

Myndighederne blokerer uden varsel endnu et nyhedssite, Fergana Nyhedsbureau, som led i undertrykkelsen af frie medier.

IRAK

På klos hold affyrer sikkerhedsstyrker militære tåregasgranater mod demonstranter. Flere er blevet dræbt eller har fået svære kranieskader.

INDIEN

For at bremse kritik forsøger myndighederne at lukke Amnestys kontor med anklager om udenlandsk infiltrering.



Læs mere på
www.amnesty.org/en/latest/research/



KUNST ER DET NYE VÅBEN I AFGHANISTAN

I fire årtier har deres land været i krig. Men en ny generation i Afghanistan har sat sig for at ændre landets image af kvindeundertrykkelse, korruption og konflikt. Afghanistans 'vantro' ART-ivister bruger alt fra tulipaner til menneskeblod for at ændre deres land indefra.

Tekst og foto: Thea Pedersen

Det har været en voldsom morgen i Kabul. Sorte røgskyer, sirener, vrede demonstranter, politi- og sikkerhedsstyrker har kæmpet om kap. Årsagen skyldes en endnu voldsommere nat, efter at Taleban indledte et stormangreb mod et af byens kvarterer.

”Ærligt talt frygter jeg hver dag, at en eksplosion vil gå af udenfor mit hjem, eller at jeg bliver likvideret. Men det er vores virkelighed. Det kan ske for mig som for alle andre,” lyder det fra Omaid Sharifi.

For to uger siden skete det for 23-årige Mirwais Elmi. En jihadist, sendt af Islamisk Stat, sprængte bogstaveligt talt den unge brudgoms dag i atomer. Over 63 bryllupsgæster blev dræbt i et af Kabuls mest dødelige angreb i længere tid. Derfor har den nu dybt traumatiserede gom netop

”

Det nye Afghanistan har brug for konstruktive 'lords, og der er tusinder som os, som ønsker det.

Omaid Sharifi, ejer og medstifter, ArtLords

aflagt besøg hos Afghanistans nye krigsherrer.

Ikke dem, der stod bag angrebet, ikke dem, der går med selvmordsvest eller kalashnikov. Men dem, der er bevæbnet med pensler, provo-

kationer og progressive påfund. ArtLords kalder de sig, og denne morgen byder de AMNESTY velkommen.

Navnet er en direkte reference til landets lange liste af notoriske 'war-and-druglords'. ArtLords står for alt det modsatte og er en farverig palet af aktivister, kunstnere, civilister, græsrodder og revolutionære.

”Vi er det hele. Men vi har ét udtryk for det; ART-ivister,” konstaterer Omaid Sharifi, ejer og medstifter af Kabuls kendte kunsthær.

”At arbejde i Afghanistan er ikke let. Slet ikke, hvis du arbejder på gaden og med emner, der skubber til samfundet – eller når det involverer kunst,” fortæller ArtLords ejere og stiftere Omaid Sharifi (th.) og Kabir Mokamel.



Med over 50 medarbejdere bruger ArtLords kunsten til at skabe social forandring med et staffeli, der er fyldt med alt fra revolution til fredsofbygning og krav om politisk ansvarlighed.

”I Afghanistan har vi betonblokke overalt. Høje sikkerhedsmure på hvert hjørne. På en måde flugter det godt med, at afghanere i alle aspekter af livet bliver mødt af en mur. Politisk, økonomisk, kulturelt, socialt. Men vi kan jo ikke flytte en mur. Men hvad kan vi så? Man kan vælge at kigge på den som en væg eller som et tomt lærred. Det er *dit* valg. Men vi har valgt det sidste,” forklarer kreativ direktør og medstifter Kabir Mokamel.

ArtLords har siden 2014 sørget for at udfylde landets dystre kanvas af krig og konflikt. Derfor kan man i Kabul og andre byer se farverige vægmalerier og street art-værker overalt. For ifølge ArtLords går krig og kunst hånd i hånd, og i Afghanistan har kreativiteten indenfor begge kategorier ingen grænser.

Et nyt brand

Trods sin smukke natur, sit kulinariske køkken og humoristiske folkefærd har fire årtiers krigshandlinger fastlåst forståelsen af Afghanistan som et land af terrorister og selvmordsbomber. Et *brand*, som de to stiftere var trætte af konstant at blive mødt med på deres rejser i udlandet. Med afsæt i landets elendighed blev det derfor en mission at skabe en ny fortælling om deres elskede fødeland.

”Det er altid de samme ting, der går igen: I Afghanistan er vi alle nar-kobaroner og krigsherrer. Alle mænd slår deres kone, mor og søster. Vi er alle korrupte, går alle med våben, slår ▶

► hinanden ihjel og er ludfattige,” opremser Omaid Sharifi ironisk.

”Det nye Afghanistan har brug for konstruktive ’lords’, og der er tusinder som os, som ønsker det,” forsikrer han.

De dødes tulipaner

På en grå mur i Kandahar er kunstnere ved at fremtrylle en blomstrende have. Et hav af røde tulipaner, der hver repræsenterer et tabt menneskeliv.

Foran de koncentrerede malere haster burkklædte skikkelser forbi, mens nysgerrige mænd og drenge forundrede stimler sammen for at følge med. Blomst for blomst danner det farverige kunstværk pludselig en oase af håb – en stor kontrast til den krigshærgede provins og til de fattige hjemløse, der ligger langs fortovet blot ti meter henne ad gaden.

”Lige nu taler alle om en fredsaftale, om en midlertidig regering og valg. Men ingen husker ofrene. Men de har alle et navn og et ansigt, og vi minder altid magthaverne om, hvad de har gjort,” forklarer Omaid Sharifi fra sit kontor, hvor patronhylstre symbolsk står linet op i vindueskarmen – i farver naturligvis.

På jagt efter korruptionskongerne

Det er fra en stor farverig bunker i Kabul med udsigt til smukke bjerge med lyserøde, blå og grønne huse, at ideerne fødes til ArtLords kampagner.

Selvom det foregår med fredelige midler som bløde pensler, formår de med kunsten og en stigende popularitet at lægge massivt pres på alt fra mullaher til magthavere.

Med kampagnen ’I See You’ rettede ArtLords eksempelvis det kunstneriske skyts mod landets korruptionskonger. Store stirrende øjne suppleret med nævnte overskrift blev malet på muren foran hovedkvarteret for de nationale sikkerhedsstyrker.

”Folk så de her øjne som en skræmmende påmindelse om, at vi holder øje med dem. At korruption ikke kan skjules fra gud. Det gjorde et kæmpe indtryk på alle,” forklarer Kabir Mokamel.

Værket, som han omtaler som ArtLords ’Taj Mahal’, blev dog malet over med hvid maling af myndighederne, der begrundede det med, at Taleban havde truet med at angribe stedet. Dét fik folk på de elektroniske



barrikader, og ArtLords til at iværksætte en massiv modstand i medierne og på de sociale platforme.

”Reaktionerne og presset blev til sidst så stærkt, at de simpelthen bad os om at male det igen,” griner Omaid Sharifi med tilfredshed, hvorefter korruptionens kritiske øjne igen vendte tilbage på muren.

Skrevet i blod

Da en ung kvinde blev lynchet på åben gade midt i Kabul, tog ArtLords straks deres hævn. Og den stod skrevet med blod. Bogstavelig talt.

”Farkhunda blev beskyldt af mullaher for at have brændt koranen, hvilket blev modbevist i retten. Men hun betalte en dyr pris, og det er det mest forfærdelige, jeg nogensinde har set i mit liv. Så vi måtte reagere,” fortæller Omaid Sharifi.

På præcis samme sted, hvor Farkhunda blev offer for en gal horde af radikale religiøse, skabte de en mindevæg med hendes ansigt. Med menneskeblod som maling.

”Vi ringede til en blodbank. Så brugte vi hver donors blod til at male vores væg og forærede resten til sikkerhedsstyrkerne. For første gang i mit liv var jeg skamfuld over at være mand. Jeg kunne ikke se mig selv i spejlet. Farkhundas blod er vores allesammens blod, og den dag blev blodet fra alle etniske grupper spredt på den væg,” opsummerer Kabir Mokamel.

Tiden har i dag visket blodet væk.

Men hvert år får Farkhundas mindevæg en make-over, så hun står lysende klar for alle. Ikke mindst for gerningsmændene fra kvarteret.

Kunst handler ikke kun om skønhed

På sin vis kan man godt sige, at Ramin Mazhar er blevet hjernevasket igennem sin barndom. Som en del af Afghanistans kunstneriske gendarmer og af kredsens omkring ArtLords bruger han sine ordkompositioner til at digte civil ulydighed frem. For hele Ramin Mazhars barndom var fuld af ord. Fra romaner og digtsamlinger og værker af store forfattere samt de personlige begået af familiens litterære ordsmede.

”Jeg er opdraget med, at digte og kunst udtrykker skønhed. Men når man ser folk blive dræbt for øjnene af

”Kommer Taleban tilbage til magten, kan de forvente en lang kamp fra det civile samfund og fra en helt ny generation. Og en massiv modstand fra folk som mig”, siger digteren Ramin Mazhar.



én selv, hvordan kan man så skrive om, at livet blot er smukt?” spørger han retorisk og giver selv løsningen:

”Så jeg ændrede min vision for poesien. Jeg har accepteret, at kunst ikke kun handler om skønhed. Kunst og digte påvirker hele vores liv. Hvad enten du er lykkelig eller i sorg, eller om du befinder dig midt i en blodig tidsperiode som os”.

I hans hænder vugger en bog af den kendte afghanske forfatter Khalid Husseini trygt, og med hans blide og ydmyge fremtoning er det svært at

forestille sig, hvordan den spinkle skikkelse er blevet symbol for kampen mod nogle af kunstens og det frie ords argeste modstandere. Men i Afghanistan synes alt forbundet med, hvad der betegnes som ’Amerikas længste krig’, og Ramin Mazhar har ikke været forskånet i den sammenhæng. Da hans ven blev dræbt i et selvmordsangreb, skrev

Ramin Mazhar dagen efter et digt om sin sorg, og da en ung sangerinde sang hans ord højt på YouTube blev hans digt et viralt hit. Som en poetisk megafon på vegne af en generation,

der kun er vokset op med krig, blev digtet et opråb om religiøst hykleri og protest mod de basale livsvilkår i Afghanistan, hvor selvmordsangreb, kidnapning og likvidering hører til dagens orden.

Ikke overraskende blev digtet af radikale mullaher straks fordømt som en sammensværgelse mod islam. Sponseret af amerikanerne, briterne og resten af vesten og med krav om, at Ramin Mazhar skulle straffes. Men udenfor moskeernes mure blev det modtaget som en fredelig oprørssang om at måtte leve i fred, og det har nu gjort den unge digter til en lokal berømmethed.

”I vores land taler folk mest om militær modstand. Om at gribe til våben. Vi kunstnere ønsker en anden vej. Vi ønsker at løse problemerne gennem vores kunst og dialog,” siger Ramin Mazhar, der nægter at lade sig kue af trusler.

Sko fra bryllupsgæsterne

I september kollapsede den lige-ved-og-næsten fredsftale mellem USA og Taleban i den ellevte time. Grundet endnu flere selvmordsangreb, der blot er fortsat siden i takt med, at regeringen, der ikke anerkendes af Taleban, netop har gennemført et valg.

For ArtLords betyder det endnu flere tulipaner, der nu skal foreviges på Kabuls betonmure. De har allerede begravet en af deres egne, der blev dræbt i et selvmordsangreb i Jalalabad. Nu har han fået sin egen mur i Kabul foreviget med sin datter og budskabet: ’I vil aldrig komme i himlen. For I har dræbt min elskede og hjertevarme far’.

”Med ArtLords bevæger vi os på ubetrådte stier. Der er ingen, der har tryktestet det for os. Men Afghanistan bliver nødt til at løse sine problemer selv. Det er folket selv, der skal genopbygge vores land, og det er vores største håb”, siger Omaid Sharifi.

I Kabul har ArtLords allerede lagt ruten for en ny kampagne, denne gang belagt med sko. Det var derfor, de fik besøg af brudgommen Mirwais Elmi den foregående dag. ArtLords skal i gang med at samle sko, én fra hvert eneste offer i bryllups-massakren. Projektet er døbt ’Uafsluttede Rejser’, hvor hver sko skal udstilles på endnu en betonmur med navnet på skoens ejer med henvisning til, at de formentligt gik i døden med den anden sko på. For nogen skal jo minde de ansvarlige om Afghanistans ofre. Nogen skal stå til regnskab for, hvad der er sket. ☞

”

Vi ringede til en blod-bank. Så brugte vi hver donors blod til at male vores væg og forærede resten til sikkerhedsstyrkerne.

Kabir Mokamel, medstifter af ArtLords.

En blomst for hvert tabt menneskeliv. ”Vi vil altid være på ofrenes side. Det mindste vi kan gøre, er at mindes dem. Vi ser det som et ansvar at sprede kærlighed og venlighed, for det her land har brug for kærlighed,” siger kunstneren bag blomsterhavet, Omaid Sharifi.



”I min del af verden er kunst ikke kun for kunstens skyld. Den har en funktion.”

Sudanske Khalid Albaih er blevet forfulgt for sin kunst, der bider magthaverne i haserne.

Han har netop fået forlænget sit fribyophold i Danmark med et år, men håber snart at kunne vende tilbage til Sudan med et nyt projekt, der skal give alle adgang til at skabe kunst.

Fortalt til Nora Rahbek Kanafani

”Som satirekunstner slår man hele tiden hovedet mod magthaverne. Man indser til sidst, at man aldrig vil kunne vinde. De har midlerne til at fortsætte, mens vi må kæmpe med angsten. Jeg er derfor nået dertil, hvor jeg gerne vil være med til at bygge noget andet op. ”Hvis du giver et træ plads, så gror det”, fortalte min tante mig engang, hvor jeg spurgte hende, hvorfor det ene træ i vores baghave var større end resten. I min barndom i Sudan var det normalt, at det, du har, deler du med dit nabolag. Det, som du tager for givet, kan betyde alverden for en anden i nød. Jeg har forsøgt at få den idé ud i verden ved at skabe en platform, Fadaa, der giver mulighed for midlertidigt at udlåne dit bord, værelse, garage, studie, guitar, kamera, 3D-printer eller din fars bibliotek til en i dit nabolag, der har brug for det til at skabe kunst. Jeg vil skabe en bevægelse. I min del af verden er kunst ikke bare for kunstens skyld. Den har en funktion og en betydning”. ◊





Khalid Albaih kommenterer i sine tegninger ofte den vestlige og arabiske verdens interaktion; politik, ulighed og migration. Her tegningen 'Worlds'.

Khalid Albaihs 3 inspirationskilder

Naji Ali

Palæstinensisk satiretegner, der i sine tegninger kritisk kommenterede arabisk og israelsk politik. Hans signatur er drengen Handala, der altid vender ryggen til beskueren. "Naji Alis tegninger lærte mig, at satiretegninger ikke behøver at være sjove. Jeg kopierede hans stil og gør det stadig".



Banksy

Graffiti-kunstner fra Storbritannien, hvis identitet stadig er ukendt. Hans kunst forhandles for millioner af kroner. "Banksy har hacket kunstverdenen og dens kapitalistiske tilgang til kunst. Det er lykkes ham at få sin kunst betalt af de selv-samme mennesker, som han kritiserer".



Graffiti i Khartoum

På skiltet står der "Revolution indtil sejr. Sudanesere, forén jer". "Graffiti er et sjældent syn i Sudan, som jo var en politistat i 30 år, og hvor enhver offentlig protesthandling kunne få store konsekvenser for udøveren. Alligevel tog nogen chancen og klatrede op på et reklamebanner midt i Khartoum og skrev et revolutionært slogan".



OM KUNSTNEREN

Khalid Albaih boede i Qatar, da Det Arabiske Forår brød ud i slutningen af 2010, og det var herfra han begyndte at dele sine tegninger på de sociale medier. Det blev dog i stigende grad farligt for ham at udøve sin kritik af magthaverne, og siden 2018 har han boet i Danmark på grund af fribyordningen 'International Cities of Refugee Network' (ICORN), som er et internationalt netværk, der yder beskyttelse til forfattere, skribenter og tegnere, hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande.



Foto: Lam Yik Fei/New York Times/Ritzau Scanpix

MISSION LADY LIBERTY



Kunst er både med til at samle og drive Hongkongs demokratibevægelse, som i flere måneder har taget kampen op med byens styre og kinesisk indflydelse. AMNESTY tog med en gruppe demonstranter for at redde resterne af bevægelsens frihedsstatue, som modstandere havde skubbet ned fra bjerget Lion Rock.

Af Malene Haakansson

Klokken 19.30 mødes de første, der skal med på missionen. Én efter én kommer de op ad rulletrapperne på Lok Fu-metrostationen i Hongkong. To af dem kender hinanden i forvejen. De andre har kun været i kontakt

med hinanden igennem den krypterede chat-app Telegram, som er den lederløse demokratibevægelses mest anvendte måde at koordinere aktioner på.

De er alle yngre mænd og griner, da jeg spørger dem, om de stadig er studerende. Det er de ikke. Jeg finder senere ud af, at de er alt fra folkeskolelærere til arkitekter og 3D-designere. De har træningsbukser på under et par shorts og vandresko. Alle har de maske på, som dækker næse og mund. De er bange for at deres ansigter bliver filmet af de mange overvågningskameraer, som er sat op overalt i millionbyen.

Den ene af mændene hiver sin pandelygte frem fra rygsækken og kommer nye batterier i. Gruppen skal op på toppen af det historiske bjerg Lion Rock, hvor de skal samle og redde resterne af et af de markante symboler for Hongkongs demokratibevægelse – frihedsstatuen Lady Liberty.

Skubbet ud over kanten

Den tre meter høje statue af en såret demonstrant med sikkerhedshjelm, beskyttelsesbriller og maske er blevet brugt i flere af de store demonstrationer, som har kastet Hongkongs bystyre ud i den største krise, siden Storbritannien overdrog byen til Kina i 1997.

Det var meningen, at Lady Liberty skulle stå på toppen af det løveformede bjerg med udsigt ud over Hong-

kong. Men hun overlevede kun 24 timer på toppen, før modstandere af demokratibevægelsen sprøjtede rød maling på statuen, og skubbede den ud over kanten.

Statue skal støtte frontlinjen

For foden af det 500 meter høje bjerg støder flere mænd til. I alt ti skal være med til redningsaktionen. De griner og snakker, imens de med hurtige skridt tager de første mange trapper mod toppen. Bjerget er stejlt og sveden hagler af deres pander i den 25 grader varme aften.

Lyset fra pandelamperne viser vej. Igennem det tætte buskads, træer og bambus kan man se byen glimte i det fjerne. Den brusende bilstøj fra byen med syv millioner indbyggere bliver lavere og lavere, jo højere vi kommer op ad bjerget, imens lyden af synkende cikader tager til.

Ideen med at skabe en frihedsstatue som symbol for demokratibevægelsens kamp kommer fra en række kunstelskere med vidt forskellig baggrund.

”Vi er en gruppe af fredelige demonstranter, som ville være med til at skabe noget, som kunne være med til at holde modet oppe hos dem, der står i forreste række i demonstrationerne. Vi vil vise dem, at selvom vi ikke står ved siden af, har de vores støtte, og vi står lige bag dem,” fortæller en mand i fyrrerne.

Lige som de andre i Lady Liberty gruppen vil han gerne forblive anonym af sikkerhedsmæssige årsager. Han vil dog gerne fortælle, at han underviser på Hong Kong University. På de sociale medier går han under dæknavnet Skywalker.

Han fortæller, at i modsætning til for fem år siden, ved demonstrationerne i dag, hvor vigtigt det er, at de holder sammen for at bevare presset mod bystyret. Det gælder, uanset om

PROTESTERNE I HONGKONG

- Masseprotesterne begyndte i juni som en protest mod et lovforslag, som ville tillade mistænkte kriminelle at blive udleveret til Kina. Selvom lovforslaget i dag er lagt ned, fortsætter demonstranterne deres protester med krav om politisk frihed.
- Amnesty har gentagne gange dokumenteret overdreven magtanvendelse og politivold mod demonstranterne.
- Siden 2014 har borgernes frihedsrettigheder været under tiltagende angreb, og det seneste år er et stigende antal aktivister og journalister blevet censureret, chikaneret og retsforfulgt.

► de betegner sig selv som fredelige demonstranter eller frontlinjedemonstranter, der også anvender voldelige midler.

Den såkaldte paraplybevægelse, som kæmpede for demokratiske valg tilbage i 2014, blev opløst efter at have besat et offentligt område i 79 dage. Politiet endte med at rydde området for demonstranter og anholdt lederne af bevægelsen.

Kreativitet udvikler bevægelsen

Lady Liberty er blot en ud af mange kreative initiativer, som er kendetegnende for Hongkongs demokratibevægelse. En anden idé, som har bredt sig og er blevet gentaget i alle mulige versioner, er de såkaldte Lennon Walls samt de kilometerlange menneskekæder i gaderne.

"Der er et klart mønster i denne bevægelse. Hver gang der opstår en idé, bliver den taget op kollektivt og gentaget på forskellige måder, indtil folk er så trætte af den, at den får lov at dø, og en ny idé opstår. Det er kollektiv intelligens, som tager en fysisk form," fortæller Sampson Wong, som er lokal kunstner og underviser.

I demokratibevægelsen udøver han ikke sin egen kunst, men giver plads til almindelige mennesker, der kan udvikle deres egen kunst og kreativitet.

Wong bruger bevægelsens sang: "Glory to Hongkong" som et eksempel på, hvordan kreativiteten udvikles og bruges af bevægelsen til at nå sine mål.

"Normalt vil man ved politisk kunst tale om det, man producerer. Men her er det ikke sangen, som er det interessante. Det er derimod, hvordan den bliver brugt," forklarer han.

Medlemmer af bevægelsen opfordrer folk til at synge sangen i byens mange indkøbscentre på forskellige tidspunkter, og det bliver dermed en måde at demonstrere på. I det lange løb rammer det også økonomien i byen, fordi centrene mister penge, når de bliver invaderet af syngende demonstranter. Og det økonomiske



Foto: Kai Pfaffenbach/Reuters/Ritzau Scanpix

Kæder af mennesker er en udbredt måde at demonstrere på i Hongkong. Ofte er rækken af mennesker kilometerlang og har et tema, som demonstranterne har valgt at fokusere på. Her en protest i det centrale Hongkong i august.

DEMONSTRANTERNES

5 KRAV

- Formel tilbagetrækning af lovforslag om fangeudveksling mellem Hongkong og Kina
- Betegnelsen urostifter skal ikke anvendes om demonstranterne
- Frie demokratiske valg
- Uafhængig undersøgelse af politiets magtanvendelse
- Amnesti til anholdte demonstranter

aspekt presser den lokale regering, fortæller Wong.

Sangen bliver også sunget af publikum ved koncerter - også for at markere støtte i andre dele af verden.

"Det handler om, hvordan vi kan udvikle idéer og handlinger, som gør, at vi kan komme ud på gaden og stå sammen. Det er en genial opfindelse af kreativitet," siger Sampson Wong med stor begejstring i stemmen.

Vil tage skæbnen i egen hånd

Tilbage på bjerget Lion Rock er teamet næsten nået op på toppen. Vi går væk fra den officielle sti og ind

igennem buskadset, hvor man lige kan ane et smalt spor langs klippen. Grene og rødder fra træer bliver brugt til at holde balancen. Heldigvis er det bælgravende mørkt, så ingen kan se, hvor langt der er ned.

"Det er her," råber en af mændene i forreste række.

De andre hiver straks reb frem fra rygsækkene, og to klatrer op ad klippevæggen for at bjergeresterne af statuen. Der er stor jubel, da det første stykke bliver hejst ned og givet videre til den næste mand i rækken. Størst er jublen, da Lady Libertys hoved bliver reddet.

Ideen med at placere Lady Liberty på toppen af bjerget Lion Rock er nøje gennemtænkt. Bjerget, som ligner en sovende løve i profil, har en særlig betydning for indbyggerne i Hongkong. Lion Rock-ånden opstod i 1970'erne, da Hongkong udviklede sig fra at være en fiskerihavn til et kommercielt kraftcenter i Asien.

"Lion Rocks ånd står for værdier som at være hårdtarbejdende, modstandsdygtig, fleksibel, og at man kan tage vare på sin egen skæbne," forklarer Skywalker.

At statuen endte med at blive ødelagt, gør kun historien stærkere.

"Statuens skæbne er meget lig med, hvad demonstranterne i dag bliver udsat for. De bliver banket, og deres ytringer på Lennon-walls i byen bliver fjernet. Dette viser, at selv en gudinde kan blive angrebet," siger Skywalker.

Efter et stykke tid tager Skywalker

Foto: Malene Haakansson





Lennon Walls er en slags offentlige opslagstavler, hvorpå Hongkongs borgere kan skrive deres tanker, håb og drømme. Myndighederne rydder ofte væggene, men de opstår hurtigt igen. Den første Lennon Wall blev skabt i Prag i Tjekkiet efter mordet på John Lennon i 1980.

sin maske af, som dækker hans mund og næsetip.

Langsomt begynder han at åbne op for sin motivation for at være med i bevægelsen.

”Som voksen, som intellektuel og som kommende forælder har jeg et ansvar for at fortsætte kampen for demokrati og et bedre Hongkong og gå imod et autoritært regime. Det er, som om vores udvikling er gået baglæns, siden Storbritannien gav os tilbage til Kina,” forklarer han og nævner mindre pressefrihed, den lokale regerings politik, og måden hvorpå man kan vælge politikere til bystyret.

Selvom bevægelsen har fem ufravigelige mål, mener Skywalker, at de kan koges ned til ét ultimativt mål.

”Det er det samme mål, som studenterne på den Himmelske Freds Plads havde tilbage i 1989. De kæmpede for et mere frit Kina. Denne bevægelse har mange slagmarker, men vores ultimative mål er at ændre den

Lady Libertys rester samles på toppen af bjerget. Hendes redningsmænd rækker fem fingre i vejret som symbol på demonstranternes fem krav til Hongkongs bystyre.

måde, vi bliver styret af vores regering og af den sorte hånd, som står bag regeringen.”

Missionen fuldført

Da alle delene af Lady Liberty er samlet på Lion Rock, bliver der taget selfies og jublet. Opgaven er løst. Efter strabadserne tager flere af mændene deres masker af og bliver mere snakkesalige.

”Jeg valgte at deltage i aften, fordi jeg vil have Lady Liberty tilbage og vise dem, der ødelagde hende, at de ikke kan ødelægge vores sjæl,” siger en spinkel ung mand med en lav stemme.

En anden tilføjer: ”I denne bevægelse er så mange blevet angrebet af politiet eller af tilhængere af regeringen. Men de kan ikke slå os.”

Klokken 1.30 indfinder gruppen sig på Hong Kong University, hvor resterne af statuen skal opbevares, indtil de skal bruges i en ny form, der kan støtte demokratibevægelsens sag. ◊

KUNSTNER I HONGKONG: SE MIN BY DØ

Allerede i foråret gjorde Kacey Wong opmærksom på den stigende politivold mod demonstranterne. Ved at klæde sig ud som voldelig politimand fik han sat problemet på mediernes dagsorden.

FOTO: ANTHONY WALLACE/FP/ITZAU SCANPIX



Indtil videre er Kacey Wong ikke blevet forhindret i at udføre sin kunst, men han tager sine forholdsregler og rejser ikke læn- gere ind i Kina.

Lokale kunstnere provokerer og sætter billeder på demokratibevægelsens kamp. En af dem er Kacey Wong, der bruger demonstrationerne som en kunstscene.

Af Malene Haakansson

Bag en sort metaldør i en lagerbygning ved havnen åbner performance- og multikunstneren Kacey Wong op til en verden, der skriger det kinesiske kommunistparti og den lokale regering i hovedet.

De hvide vægge og gulvet er fyldt med kunstværker og billeder af de mange stunts, som den anerkendte kunstner har lavet, og det er alt lige fra en lyserød kampvogn, hvor Wong optræder som en vred kinesisk general, til en video, der viser ham cykle rundt i Hongkongs gader iført hvidt tøj til minde om de studenter, der blev dræbt på Den Himmelske Freds Plads i Beijing den 4. juni 1989.

"Jeg kan med min kunst vise, hvad der er på spil. Det skaber både opmærksomhed og debat. Og det motiverer demonstranterne til at fortsætte," fortæller Kacey Wong.

Hans mål er at vise den gode side af mennesket i sager, der er større end én selv. For Hongkong er det at kæmpe for demokrati.

Demonstrationerne i Hongkong er ikke kun en kunstscene for Kacey Wong – det er også en krigsscene:

"Dette er en krig imod vores kultur. Hvis vi vinder, er prisen meget beskedent; vi kan beholde vores sprog og vores måde at leve på. Hvis vi taber, kan vi sige farvel til vores liv, som vi kender det. Alt vil blive vendt på hovedet. Hvis du har brug for et billede af en fysisk konstruktion, så kan man sige, at Kinas koncentrationslejre melder deres ankomst," siger Kacey Wong med henvisning til Kinas såkaldte genopdragelseslejre i Xinjiang-provinsen.

Frihed eller død

Han mener, at Hongkong går igen- nem en omvæltning netop nu, hvor befolkningen, som er imod den øgede kinesiske indflydelse og indskrænkningen af borgernes rettigheder, går fra at udøve civil ulydighed til uciviliseret ulydighed. I de seneste måneder har flere af demonstrationerne udviklet sig til voldsomme gadekampe

mellem en lille gruppe frontlinjedemonstranter og sikkerhedsstyrker. Frontlinjedemonstranterne har blandt andet smadret pro-kinesiske butikker og kastet benzinbomber efter politiet.

"De unge ved, at de vil møde større modstand. Derfor har de deres sidste vilje nedskrevet på et stykke papir, som de har på sig, når de demonstrerer. Det er frihed eller død for dem," fortæller Wong.

Han mener, at demokratibevægelsens kamp ikke kun skal udkæmpes i Hongkong, men i hele verden hvor Kinas indflydelse vokser.

"Vores historie er ikke en lokal historie, når du ser det monster, vi er oppe imod. Det, vi oplever i Hongkong, foregår i mange små lande netop nu, fordi Kinas magt og indflydelse er så stor, og det er svært at sige nej til dette autoritære styre."

Kacey Wong tøver et øjeblik: "Det bliver et spændende studie at se, hvordan min by vil dø." Ø

GRISEMASKER SKAL VÆKKE HUMANISMEN

Den danske billedhugger Jens Galschiøt vil støtte Hongkong-demonstranterne igennem et kunstprojekt, der involverer flere hundrede grisemasker.

Af Malene Haakansson

"Don't feed your inner beast" – "Giv ikke næring til din indre svinehund."

Teksten står med tydelige bogstaver under hver grisemaske, som en maskine langsomt kører ned i et kobberbad. Få sekunder efter bliver de små metalskulpturer hevet op igen.

Imens grisemaskerne drypper af, forklarer den danske kunstner Jens Galschiøt i sit værksted og atelier i Odense, hvorfor han har en hel trillebør fyldt med grisemasker, som skal sendes til Hongkong.

"De skal støtte demokratibevægelsens kamp for demokrati og stille krav om, at politivolden skal stoppe, og at de fængslede aktivister skal løslades."

Han kalder projektet for en kunstmanifestation om menneskelig opførsel.

"Alle mennesker indeholder et dyr og et menneske. Den du fodrer, bliver den stærkeste," fortæller Galschiøt.

Den indre svinehund handler om

valget eller fravalget af vold. Og er en opfordring til Hongkongpolitiet, regeringslederen Carrie Lam og de pro-kinesiske kræfter om at vælge volden fra, uddyber kunstneren, som er blevet verdenskendt for sin politiske kunst.

Persona non grata i Kina

Jens Galschiøt er i færd med at planlægge en rejse til Hongkong i forbindelse med lanceringen af kunstudstillingen i det nye år, men han regner ikke med at kunne forlade lufthavnen.

"Jeg plejer ikke at komme ind, når jeg gør sådan noget her. Men så er det alligevel for sent, fordi udstillingen allerede kører," siger han med et smil.

I samarbejde med den lokale kunstforening i Hongkong bliver grisemaskerne udstillet på offentlige kunstscener, restauranter, barer og spillesteder. På de sociale medier vil grisemaskerne også dukke op. Me-

ningsdannere, aktivister og kunstnere vil blive opfordret til at tage et selvportræt sammen med grisemasken og dele billedet under hashtagget #DontFeedYourInnerBeast.

Galschiøt er i forvejen persona non grata i Kina, fordi han på kinesisk territorium har sikret et offentligt mindesmærke for rydningen af det fredelige studenteroprør på Den Himmelske Freds Plads i Beijing i 1989, hvor den kinesiske hær dræbte hundreder, hvis ikke tusinder, af demonstranter.

På otteårsdagen for angrebet rejste Galschiøt med hjælp fra Hongkongs demokratibevægelse en ni meter høj skamstøtte af forvredne menneskekroppe i Hongkongs Victoria Park. Over 100.000 mennesker deltog i mindehøjtideligheden, som fandt sted, lige før Storbritannien gav Hongkong tilbage til Kina.

Det kinesiske kommunistparti forsøgte at få bremsset skulpturen, men Hongkongs demokratibevægelse, som havde hjulpet studenterne fra Den Himmelske Freds Plads med at flygte ud af Kina, vandt kampen.

I dag står skamstøtten på Hongkongs universitet.

Jens Galschiøts nye kunstprojekt med grisemaskerne bliver taget godt imod af kræfterne bag Hongkongs nye demokratibevægelse.

"Nogle gange mister vi os selv til had og vrede og har så travlt, at vi glemmer vores oprindelige kurs. Det er så vigtigt at holde hovedet koldt, når vi deltager i denne kamp for frihed," siger en af Hongkongs fremtrædende politiske kunstnere Kacey Wong. ☞



FOTO: DEREK YOUNG

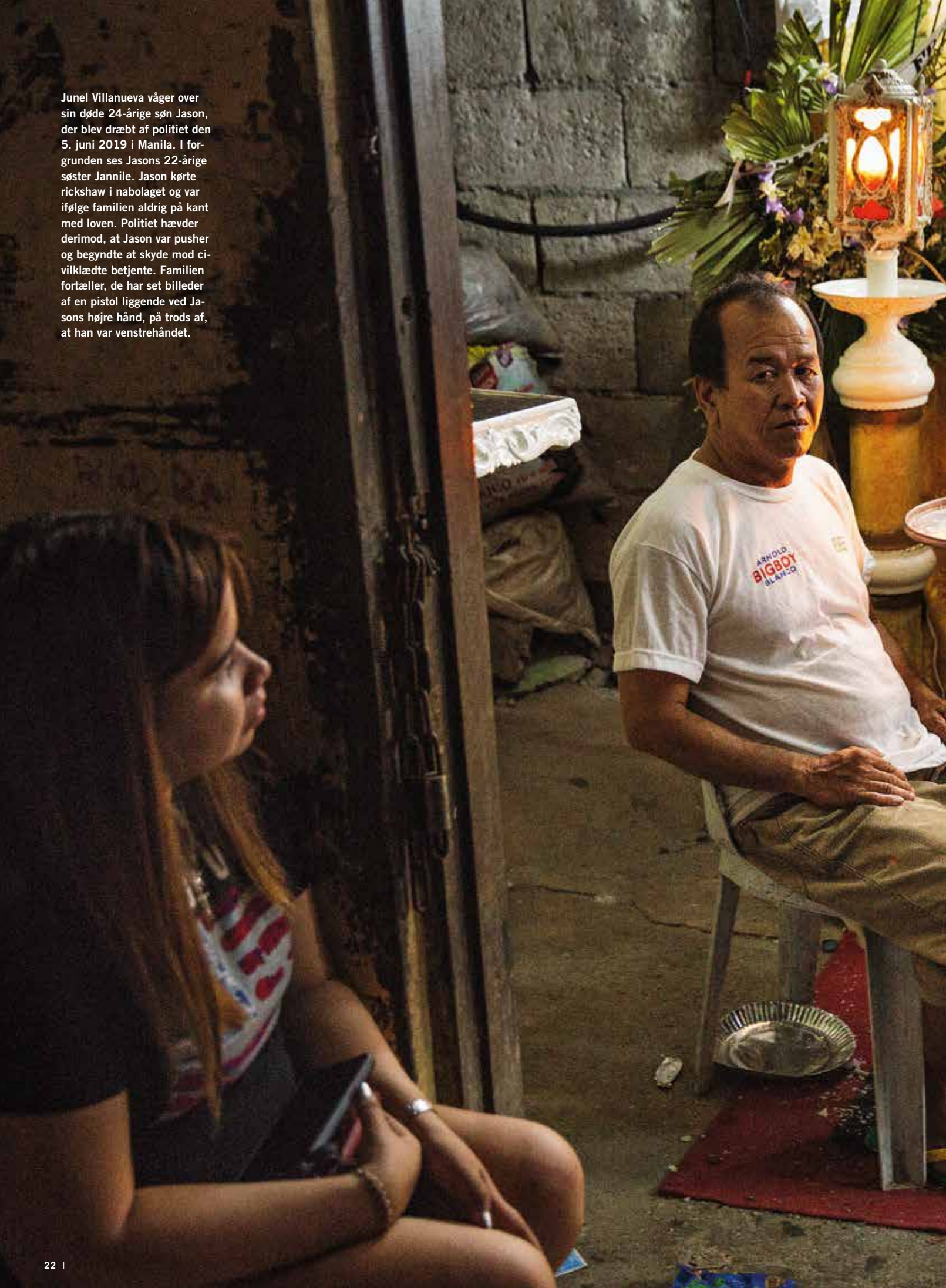
Min indre svinehund

- Kunsthappeningen "Min indre svinehund" blev udviklet i 1993 i kølevandet på borgerkrigen i Eksjugoslavien. Galschiøt udstillede anonymt den to meter høje grise statue i 20 europæiske byer som en advarsel om, at den indre svinehund igen kunne blive en afgørende spiller i europæisk politik.
- I 2017 genskabte Galschiøt svinehovedet i form af en grisemaske. Over 1.500 blev sat op i Tyskland, hvor flygtningedebatten rasede.
- Nu skal grisemaskerne støtte demonstranternes kamp for demokrati i Hongkong.



FOTO: LARS K. MIKKESEN/RITZAU SCANPIX

Junel Villanueva våger over sin døde 24-årige søn Jason, der blev dræbt af politiet den 5. juni 2019 i Manila. I forgrunden ses Jasons 22-årige søster Jannile. Jason kørte rickshaw i nabolaget og var ifølge familien aldrig på kant med loven. Politiet hævder derimod, at Jason var pusher og begyndte at skyde mod civilklædte betjente. Familien fortæller, de har set billeder af en pistol liggende ved Jasons højre hånd, på trods af, at han var venstrehåndet.





KLAPJAGT PÅ DE FATTIGE

Filippinernes præsident Rodrigo Dutertes krig mod narko har indtil videre kostet op mod 30.000 mennesker livet. Mød den efterladte, præsten, advokaten og overleveren, der gør alt for at bremse dødspatroljerne.

Foto og tekst: David Høgsholt



DEN EFTERLADTE

"Jeg vil ikke have penge, jeg vil have retfærdighed. Du forhandler ikke om en dræbt søn. Jeg vil se betjenten bag tremmer."

Sådan lyder det fra Normita Lopez, hvis søn, Djastin, blev skudt og dræbt af politiet i maj 2017. Ifølge politiet var Djastin en pusher, som modsatte sig arrestation og skød mod politiet. Politirapporten fortæller, at en pistol, ammunition og metamfetamin blev fundet ved liget. Øjenvidner beskriver dog, hvordan betjente skubbende en ubevæbnet Djastin omkuld på togskinnerne og slog ham i ansigtet, inden de skød ham på klos hold, mens han bad om nåde.

Normita lægger ikke skjul på, at Djastin i perioder var stofmisbruger,

og som en af de ganske få i Filippinerne har hun lagt sag an mod politiet. Tre gange har den betjent, som skød Djastin, igennem mellemmand prøvet at bestikke hende til at droppe sagen. Også Normitas naboer, bekendte og pårørende har forsøgt at tale hende fra sagsanlægget, men for Normita handler det ikke kun om Djastin. Hun fører også sagen på vegne af de mange tusinde familier, der ikke har styrken eller øjenvidnerne til at kæmpe for sig. Hun siger: "De fattige bliver dræbt, kun de rige får en retfærdig rettergang."

Sagen er endnu ikke afgjort, men politimanden, der skød Djastin, er fritstillet fra tjeneste.

"Adskillige skudhuller" er på dødsattesten angivet som årsagen til den 24-årige Jason Villanuevas død. I samme operation blev også to af hans bekendte dræbt. Øjenvidner fortæller, hvordan politiet gennede de tre mænd ud af et hus og skød dem på klos hold.





Vidner til politi-drabene er ofte bange for at stå frem. Normita Lopez fortæller, hvordan et af vidnerne i sagen om hendes søns død, en ung kvinde med tre børn, sidenhen er forsvundet. Om hun er blevet truet til at flygte, eller om der er overgået hende noget værre, ved Normita ikke.

Father Flavie forestår begravelser for fattige familier, hvis pårørende er dræbt i narkokrigen. Her en ceremoni for den kun treårige pige, Myca, som blev dræbt i en politioperation mod hendes far.

PRÆSTEN

"Mit navn er Father Flavie, og jeg har siden 2006 været præst i organisationen Societas, der laver humanitært arbejde. Selvom jeg er opfostret af kærlige forældre, opdagede jeg tidligt, at jeg havde en rebel gemt i mig. Mine første erfaringer med stoffer, marijuana, fandt sted da jeg var 13, og jeg endte som stiknarkoman gennem 15 år. Til sidst spurgte jeg mig selv, om dette var et liv, jeg ønskede at leve. Heldigvis var mit svar nej. Jeg låste mig selv inde i et tempel i otte dage og tog en kold tyrker med rysteture, svedture og abstinenser. En dag fandt jeg vej til kirken. Dengang vidste jeg ikke, at jeg 11 år senere ville blive præst i netop denne kirke.

Da Duterte igangsatte sin krig mod narko, begyndte vi at se en stor stigning i antallet af enker og forældreløse, og som præst begyndte jeg at hjælpe dem. For en familie, der ikke engang har råd til tre måltider om dagen, er det umuligt at klare en begravelse alene. Men ikke kun det; den heling, jeg selv har oplevet, ønsker jeg at give videre til andre, der lider.

Jeg besøger familierne for at give dem trøst og forstå begravelsen. Frygten er så udbredt og får det værste frem i lokalsamfundet. De efterladte føler, at de er brændemærket og helt alene i verden. Ofte ender de dog med at hjælpe andre familier. De oplever, at de ikke er alene, at andre går igennem samme smertefulde oplevelse. At der er en gud, der bekymrer sig for dem.

Jeg er blevet forfulgt, slået, gjort grin med og har endog modtaget dødstrusler for mit arbejde. Jeg er blandt de 35 præster, advokater og politikere, som regeringen har anklaget for undergravende virksomhed. Enhver, der siger sin mening, får munden lukket. På seks måneder er tre præster blevet dræbt. Det er ikke for sjov, at jeg kalder det den værste periode i vores historie.

Det smerter mig at indrømme, at jeg i sin tid stemte på monsteret Duterte. Jeg kunne godt lide hans politiske vilje, ønsket om at få tingene gjort. Jeg havde ikke indset, at politisk vilje ikke gør det alene. Magt uden samvittighed, tro og moral er farligt."





Normita Lopez og andre pårørende, hvis kære er blevet dræbt af politiets narkopatroljer, demonstrerer i hovedstaden Manila mod præsident Dutertes narkokrige.



Lille dreng ved den treårige Mycas kiste.

"Jeg hedder Kristina Conti. Jeg er advokat, men først og fremmest er jeg menneskerettighedsaktivist. Netop nu fører jeg fem sager for familier, hvis familiemedlemmer er blevet skudt og dræbt af politiet. I alt bliver der nok ført lidt over 20 sager mod politiet – en lang vej op til de 30.000 drab.

Vi har at gøre med de perfekte ofre. Ikke blot lægger familierne ikke sag an, de bebrejder også sig selv. Mordene finder sted i fattige kvarterer i byerne, hvor folk er meget udsatte og

ikke ved bedre. Og så er folk bange, særligt øjenvidnerne. De kender konsekvenserne af at gå imod politiet, og de ved, at det næste mord kan ramme dem eller deres familie. Og hvem skulle de anmelde det til? De politibetjente, der begår drabene? De har ingen steder at vende sig hen.

Jeg har udviklet en uhyggelig vane med at kigge mig over skulderen, når jeg går til og fra arbejde. Jeg stirrer intenst på alle motorcykler, der kommer samme vej, for *drive-bys* er desværre

ADVOKATEN

en del af virkeligheden her, og advokater bliver ofte dræbt nær deres kontor eller hjem.

Når Dutertes krig mod narko udfordres i retten, vakler den. Senest har vi fået politiet til at forpligte sig til at sætte en stopper for deres hus-til-hus narkotests i Payatas. Jeg oplever både sejre og tilbageskridt i retten. Men der er ikke andet at gøre end at holde blikket stift rettet mod det større mål; at få Duterte stillet til ansvar for sine forbrydelser."

A portrait of Kristina Conti, a woman with dark hair pulled back, wearing a blue turtleneck and a black and white patterned skirt. She has her arms crossed and is looking off to the side. The background is a blurred indoor setting with a window showing greenery outside.

Kristina Conti:
"I første omgang
kigger vi på de poli-
tistyrker, der begår
flest mord. De her
retssager forstyrrer
dem, de kaster et
projektørlys på dem.
Hver enkelt sejr
er en sejr for hele
lokalsamfundet."



OVERLEVEREN

“Jeg beder dig, sir. Hav medlidenhed med mig. Jeg har fire små børn,” bønfuldt Roger Herrero, da pistolen kom tættere på hans hoved.

“Begynd at bede,” sagde politimanden, før han trykkede på aftrækkeren. Kuglen gik gennem Rogers hoved og smadrede hans kæbe på vej ud. Han faldt om på en lille grusvej i et afsides område og spillede død. Da de fire betjente var kørt deres vej, slæbte han sig hen til nogle huse og fik hjælp.

Ifølge politiet stod Roger bag en række røverier. Han havde skudt efter politiet og var flygtet fra dem på motorcykel. Men Roger lever af at køre en pedaldreven rickshaw, og hans kone siger, at han slet ikke kan køre motorcykel. Roger siger, at fire lokale betjente kidnappede ham, tvang ham til at tilstå en række røverier, som en bekendt stod bag, inden de tog ham en times kørsel væk for at likvidere ham.

Menneskerettighedsaktivister ser Rogers sag som bevis på et politi, der opererer efter deres egne spilleregler og straffrit kan begå drab.

The National Bureau of Investigation fører Rogers sag, mens Roger selv lever i skjul. Han siger, at han er bange

hvert eneste øjeblik. Bange, når han ser en sort bil af samme slags, som han blev bortført i, bange, når han hører larm, bange for at det vil ske igen. Han håber, at sagen vil afholde betjente fra at forsøge at dræbe ham igen og at drabene vil stoppe.



22-årige Roger Almodes gravsted. Ifølge familien led Roger af en ubehandlet psykisk lidelse – de havde ikke penge til behandling. I nabolaget vidste alle, at Roger var ufarlig, men politiet påstår, at han efter et mislykket røverforsøg skød mod dem, og en pistol og kniv blev senere fundet ved hans lig.



Pårørende ved Roger Almodels kiste i en kirke i Cebu i det sydlige Filippinerne.

BLODIG NARKOKRIG

Amnesty kalder krigen mod narko i Filippinerne for en målrettet krig mod de fattige med så alvorlige brud på menneskerettighederne, at det indebærer forbrydelser mod menneskeheden.

Kun en lille håndfuld sager er blevet ført mod politiet ved domstolene. Tværtimod kunne Amnesty tidligere på året dokumentere, hvordan betjente, der har været involveret i dødspatroljerne, er blevet forfremmet. I lyset af den mangelfulde reaktion fra de filippinske myndigheders side opfordrer Amnesty Den Internationale Straffedomstol (ICC) til at retsforfølge de ansvarlige. I juni stemte FN's Menneskerettighedsråd for at påbegynde en undersøgelse af overgrebene. Den forventes færdig til sommer.

En underskrift

Guido Faukes

En underskrift efter tortur

G. Faukes

DIN UNDERSKRIFT KAN STOPPE TORTUR
TILMELD DIG VORES GRATIS AKTIONSNETVÆRK
SMS LIFELINE TIL 1252



”Kampen mod narko bliver brugt til at undertrykke mennesker”

Musikeren Raske Penge er tilhænger af en legal regulering af rusmidler, fordi det vil eliminere det kriminelle marked og beskytte i forvejen udsatte mennesker.

Af Roberto Zacharias
Foto: Lærke Posselt

Raske Penge

Musiker

Raske Penge – med det borgerlige navn Rasmus Poulsen – er 42 år og er kendt som en af landets største dancehall- og reggaekunstnere. Han driver sit eget pladeselskab – Raske Plader – og har derudover arbejdet som forfatter, radiovært og journalist.

Sammen med Klumben slog han for alvor igennem med hittet ”Faxe Kondi” i 2012, der blev en af årets mest spillede sange i radioen. Makkerparret har netop udsendt albummet ”Livet”.

Du har meget stærke holdninger til kampen mod narkotika og har endda skrevet flere sange om det. Hvorfor betyder lige netop det emne så meget for dig?

Først og fremmest fordi den nuværende lovgivning på rusmidler påvirker os alle negativt. Det koster samfundet så mange penge, at myndighederne hele tiden skal bruge ressourcer på at kontrollere og forsøge at forhindre, at folk indtager og flytter rundt på stoffer, der er virksomme i meget små mængder og derfor nemme at gemme. Og når et marked udelukkende er reguleret af kriminelle aktører, så kan priserne blive, som de vil. Derfor kan der tjenes utroligt mange penge på at sælge ulovlige rusmidler, og det fordrer organiseret kriminalitet. De høje priser gør også, at mange stofafhængige bliver nødt til at begå berigelseskriminalitet og prostituere sig selv. Det medfører igen en masse politiopgaver, der samtidig påfører gener og udgifter for dem, det går ud over. Rigtigt mange ender i fængsel på grund af stoffer, og derudover bliver sundhedsvæsenet belastet, fordi stofbrugere ingen muligheder har for at tjekke, hvor stærke stofferne er, og hvad der måtte være i dem af urenheder. Det medfører selvfølgelig en masse lidelse og død. En sidste men vigtig grund er, at jeg mener at det som voksen er en menneskeret at bestemme over egen krop og hjerne.

Amnesty har gentagne gange dokumenteret alvorlige krænkelser i forbindelse med den verdensomspændende krig mod narkotika. Hvordan ser du den problematik?

Stofafhængighed og stofbrug bliver globalt brugt som redskab til at undertrykke mennesker. I Filippinerne behøver politiet jo ikke engang bevise, men har ofte selv et ”bevis” med i lommen, som de så planter på liget af dem, de lige har slået ihjel. Og det er slet ikke unikt. Mange steder i Sydøstasien, Latinamerika og Mellemøsten ser man, at det at være stofbruger eller bare pårørende til en stofbruger bliver brugt som fri-billet til at behandle folk ad helvede til. Når et

regime vil kontrollere og undertrykke bestemte befolkningsgrupper, er rusmiddelbrug en oplagt undskyldning for at kunne ransage folks hjem og begrænse deres adfærd – og senere hæftet det på, at man gør det for deres egen sundhed.

Du taler for en legal regulering af rusmidler, som man har set det i andre lande. Hvor mener du, at Danmark bør kigge hen?

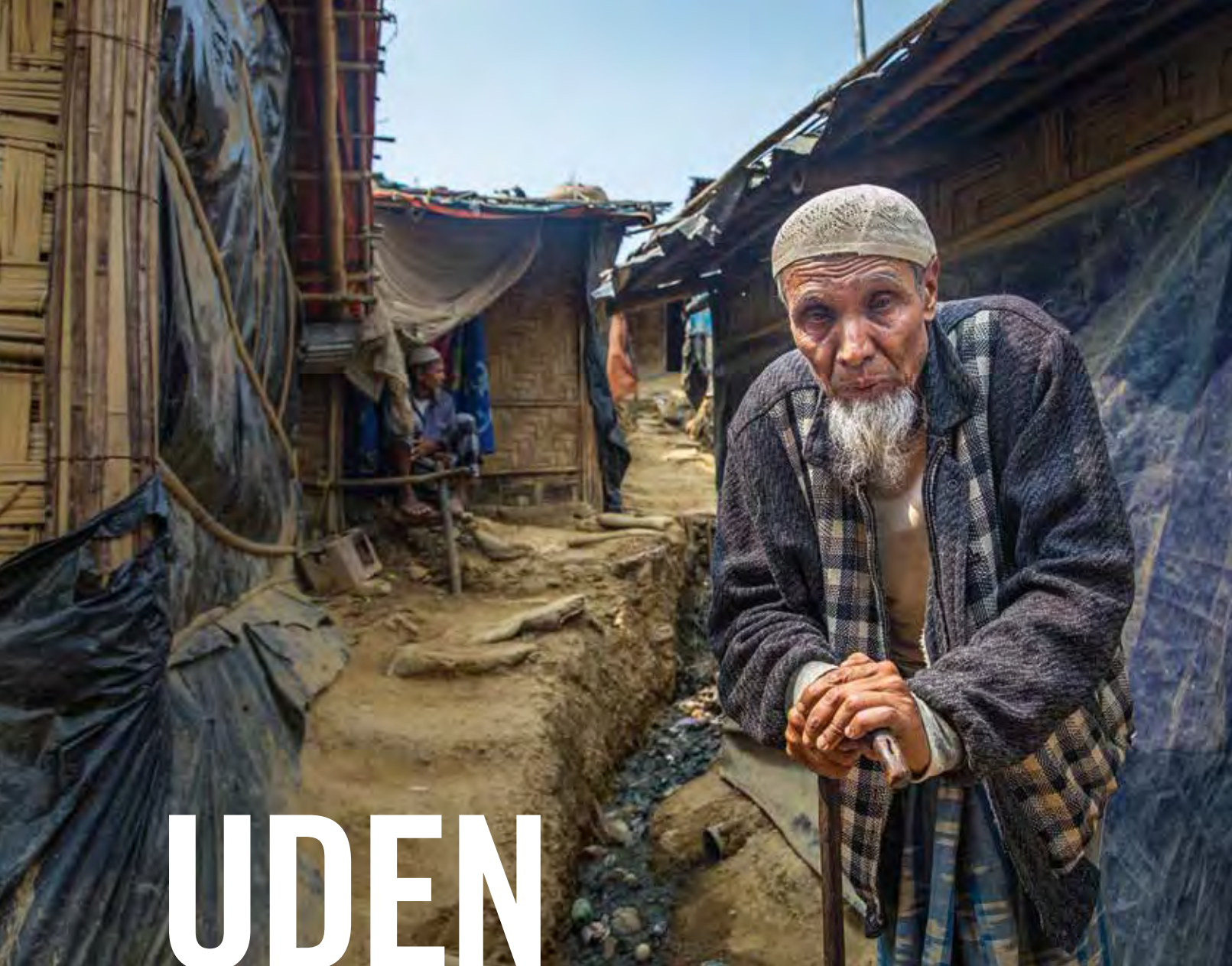
I Portugal afkriminaliserede man alle stoffer i 2001 og gjorde besiddelse lovlig. Der har medført mindre brug af stort set alle stoffer, kriminaliteten er faldet, spredningen af HIV er faldet, der er færre dødsfald, og rigtig mange af de mennesker, der før var hjemløse, er kommet i arbejde og har fået et sted at bo. Og så er der et land som Schweiz, hvor man har haft lovlig udlevering af heroin siden 1990'erne. Siden da har der ikke været et eneste dødsfald med den lovlig heroin, hvorimod man i Danmark ser omkring fem mennesker dø hver uge – langt overvejende af heroin. I Holland er berigelseskriminaliteten blandt de mennesker, der får lovlig heroin, faldet med 90 procent. Og det er jo noget, man kan mærke i et samfund.

Det betyder jo reelt, at staten overtager rollen som pusher. Kan du ikke godt forstå, hvis nogen mener, at det er lidt vildt?

Jo, jeg kan godt forstå, at folk bliver nervøse ved tanken om at legalisere stoffer. Men man må berolige sig med, at det er det, der virker. Vi kan se, hvordan det har udviklet sig i den periode, hvor stofferne har været forbudt. Brugen og afhængigheden er steget, følgekriminalitet og vold – alle parametre er gået op. De steder i verden, hvor man afkriminaliserer eller legaliserer, ser man, at man som samfund kan styre stofferne lidt mere, så det ikke bliver lige så nemt for mindreårige at få fat i dem, man kan kontrollere for renhed, og så videre. Vi må se på det på denne måde: Vi kan ikke få stofferne ud af samfundet, uanset hvad vi gør. Så vi må finde ud af, hvordan vi kan minimere de skader, de laver. Ø

”

Jeg kan godt forstå, at folk bliver nervøse ved tanken om at legalisere stoffer. Men man må berolige sig med, at det er det, der virker.



UDEN IDENTITET

Fra velhavende forretningsmand til flygtning i Bangladesh. Amnestys researcher Matthew Wells mødte den 90-årige rohingya Mawlawi Harun, hvis liv også er historien om et folk i evig kamp for retten til at eksistere.

Af Matthew Wells

Mawlawi Harun ved, at han vil komme til at dø her, i dette to gange tre meter bambusskur, overdækket med en presenning. Han vil blive begravet på dette fremmede sted, mindre end 80 km fra den landsby, han i over 90 år kaldte sit hjem og fra den jord, som han havde dyrket siden Anden Verdenskrig, og fra sine forfædres grave.

Siden september 2017 har Harun boet i Jamtolilejren i det sydøstlige

Bangladesh, hvor mere end 900.000 rohingyakvinder, -mænd og -børn er stuvet sammen i en klynge flygtningelejre som et resultat af overgreb, begået på den anden side af grænsen i Myanmar. Overgreb, som et undersøgelseshold fra FN har betegnet som forbrydelser imod menneskeheden og sandsynligvis folkedrab.

Rohingyaerne er en hovedsagelig muslimsk etnisk gruppe fra Rakhine State i det vestlige Myanmar. Den

nordligste del af Rakhine State og Bangladesh er på nogle strækninger adskilt af floden Naf og på andre af bakker og rismarker.

Forfølgelser i Myanmar har tidligere tvunget Harun til at flygte over de samme bakker og rismarker. Han ved, at med sin nuværende alder og helbredstilstand vil han denne gang ikke komme hjem, også selvom han stadig drømmer om sin landsby.



I en alder af 90 år tror Mawlawi Harun ikke på, at han kommer til at vende tilbage til sit hjem i Myanmar.

Da jeg møder Harun, har jeg interviewet over 150 kvinder og mænd i flygtningelejrene som en del af Amnesty Internationals team til undersøgelse af forbrydelser begået af Myanmar militær under operationer, som begyndte i august 2017. Det er min tredje tur til Bangladesh siden krisens udbrud.

Jeg sidder på gulvet sammen med en tolk og Harun, som hviler ryggen mod væggen af bambusrør, som adskiller hans skur fra naboens.

Han fortæller, at han sjældent kommer uden for sit skurs fire vægge. To måtter dækker betongulvet. Et tykt rødt tæppe er rullet sammen ved døren. Der står et bækkens, og nogle få plastikbægre og skåle er spredt rundt omkring, en spadserestok af træ står lænet op ad væggen, og der hænger flere plastikposer på bambusstokkene. Tilsammen udgør de alle Haruns ejendele.

Byggede skole og moske

Tilbage i landsbyen i Myanmar, kendt som Maung Gyi Taung, havde Harun et toetagers hus, 80 køer, 250 høns, 150 geder, fem fiskedamme og flere små både, som han lejede for at transportere folk og varer gennem områdets vandveje. Han havde brugt sin jord og sine penge til at bygge en moske og en skole.

"Mit hus var omgivet af træer," minde han.

I flygtningelejren er hans skur i stedet omringet af tusinder af lignende skure; de er presset sammen i hvert et hjørne af de lave bølgede bakker, der strækker sig så langt øjet rækker. Engang var der træer i denne del af Bangladesh, men de er væk nu. En skov blev fældet for at skabe plads til de 740.000 mennesker, der i løbet af



AMNESTY: IKKE SIKKERT FOR ROHINGYAERNE AT VENDE HJEM

Myndighederne i Bangladesh forsøger at presse rohingyaaflygtningene til at vende tilbage. Amnesty arbejder for at forhindre dette, da det endnu ikke er tilstrækkeligt sikkert for flygtningene at vende hjem. Ny research viser, at Myanmar militær fortsat begår overgreb mod etniske minoriteter i det nordlige Myanmar.

Indtil videre har Bangladesh ikke sendt rohingyaer retur mod deres vilje.

blot nogle få måneder blev udrenset fra Myanmar.

Haruns historie handler ikke kun om Myanmar militærs grusomheder i 2017, men om den årtier lang vej, der førte dertil; en historie om den smerte, der kommer af at kunne huske livet, som det var, før landet begyndte at gå ned ad den vej.

Militærets ukontrollerbare magt

I 1950'erne, før undertrykkelsen af rohingyaerne for alvor tog fart, drev Harun forretninger over alt i Sydøstasien. Det var flere år efter, at Myanmar, dengang kendt som Burma, fik uafhængighed efter omkring 100 års britisk styre.

Myanmars historie og nuværende udvikling er kompleks, men tre faktorer er nøglen til at forstå Haruns liv. Den første er militærets dominans; det regerede helt og holdent landet i 50 år, og nu, et halvt årti efter overgangen til en delvis civil regering, har militæret fortsat betydelig ukontrolleret magt.

Den anden er kløften mellem landets centrale sletter, hovedsageligt beboet af etniske burmesere, som udgør et flertal af Myanmar befolkning, og de omgivende bjerggrige grænseområder, der hovedsageligt er beboet af etniske og religiøse minoriteter. Grænseområderne er hjemsted for

nogle af verdens længstvarende borgerkrige med en konstellation af væbnede grupper, der kæmper for større autonomi, marginaliserede minoriteters rettigheder og kontrol over ressourcer.

Den tredje faktor er den voksende fjendtlighed i forhold til muslimer i det altovervejende buddhistiske land; i de senere år er der opstået en buddhistisk nationalistisk bevægelse i Myanmar, ligesom det er tilfældet med etniske nationalistiske bevægelser over hele verden, som delvis fremmes af antimuslimsk hate-speech på Facebook.

Fra "rohingya" til "muslim"

Haruns virksomhed var telegrafiske pengeoverførsler. Han havde sin families hjem i Maung Gyi Taung i den nordlige del af Rakhine State foruden et kontor og et hus i Rangoon, der dengang var Myanmar hovedstad. "Folk importerede varer til Rangoon via min konto," sagde han og tilføjede, at folk fra Myanmar, som arbejdede i udlandet, også sendte penge hjem til deres familier gennem ham.

Arbejdet førte Harun til Thailand, Indonesien, Singapore og vore dages Malaysia. Da han talte flydende burmesisk, rohingya, urdu og arabisk, var han velegnet til jobbet.

► Men i 1962 udførte nogle højtstående officerer i Myanmars militær et statskup. Når Harun fortæller sin historie, hvad der skete i løbet af hans liv, markerer han tid og stadier af efterfølgelse med herskere, ikke med år. Der er Ne Wins periode, Saw Maungs periode, Than Shwes periode og Thein Seins periode.

Der skete en generel indskrænkning af borgerrettigheder i de første år af Ne Wins regeringstid (1962-1981, red.), hvilket medførte opløsning af rohingyaernes politiske organisationer.

Nye statslige identitetspapirer omtalte ikke længere folk som "rohingyaer". Der stod bare "muslim".

Fra hus til hus

I 1977 boede Harun i sin landsby i Rakhine State, hvor han dyrkede familiens jord. Han begyndte at høre beretninger om, at Myanmars soldater gik fra hus til hus i andre landsbyer – hvor de tjekkede folks papirer og tjekkede hvilken arm der havde et vaccinationsår. Jeg har hørt denne detalje fra flere ældre rohingyaer; åbenbart troede soldaterne, at læger i Bangladesh vaccinerede den højre arm og derved skabte et år dér som "bevis" på, at en person ikke var fra Myanmar.

Hvis soldaterne på egen hånd besluttede, at et papir ikke var i orden, at et eller andet ikke var, som det skulle være, blev folk – ofte hele familier – arresteret, slået, tortureret og undertiden dræbt. Det spillede ingen rolle, at mange rohingyaer i virkeligheden aldrig havde fået statsborgerskab.

Militærregeringen havde indledt Operation Nagamin, eller "Dragekongen". Regeringen var i færd med at foretage en folketælling, og operationen var angiveligt et forsøg på at identificere og fjerne "fremmede", som man anså for at opholde sig "illegalt" i Myanmar.

Operationen koncentrerede sig om Rakhine State og rohingyaerne. Den militære ledelse skubbede på for en stadig snævrere opfattelse af identitet og tilhørsforhold, og rohingyaerne blev udelukket, etnisk og religiøst. Efterhånden som militæret fejede igennem landsbyer, og rygterne om dets brutali-

tet spredtes, flygtede omkring 200.000 rohingyaer, her iblandt Harun, til fods eller med båd til Bangladesh.

"Jeg havde mine papirer, men selv når man havde dem, ville de finde et eller andet, der var forkert – denne person er for gammel, dette papir er ikke det rigtige", husker han. "Vi var så bange, når de tjekkede andre folk, at vi også flygtede. Vi ventede ikke på, at de skulle komme til vores landsby."

Løfter om sikkerhed

Efter et par måneder indgik Bangladesh og Myanmar en aftale om, at rohingyaerne kunne vende hjem. Som en respekteret ældre mand var Harun en del af en gruppe, der blev inviteret til at mødes med en overordnet bangladeshisk embedsmand.

Embedsmanden fortalte ham, at Myanmar havde lovet at sikre deres tryghed og sikkerhed, at beskytte deres ejendomsrettigheder og at respektere deres religionsfrihed.

Harun tvivlede på løfterne, men snart var der ikke anden mulighed end at vende tilbage: de bangladeshiske myndigheder afskar nødhjælp til flygtningelejrene.

Jeg spekulerer på, hvor længe der vil gå, før Harun endnu engang bliver presset til at vende tilbage. Bangladesh har planer om at flytte mindst 100.000 flygtninge til en lille ubeboet ø bestående af slam i den Bengalske Bugt – en ø som først dukkede op af havet for nogle årtier siden, og på hvilken rohingyaerne ville have meget få – om nogen – muligheder for at skaffe sig et livsgrundlag.

Hjælpearbejdere har fortalt mig om møder for lukkede døre, hvor bangladeshiske embedsfolk talte om at oprette hegn omkring de eksisterende lejre; som det er nu, har rohingyaerne ikke tilladelse til at bevæge sig uden for et angivet område, ikke engang for at søge akut lægehjælp, uden særlig tilladelse.

Et år efter at Harun vendte hjem i 1979, angreb Myanmars soldater hans landsby. De førte ham og andre rohingyamænd hen til en lejr i skoven. "De anklagede os for at have grebet til våben imod regeringen," fortæller han. "De torturerede os for at få oplysninger."

Han husker, at han blev tilbageholdt i 13 dage. Den sidste dag faldt han bevidstløs om efter at være blevet slået.



Soldaterne troede tilsyneladende, at han var død og smed hans krop i skoven, sådan som Harun har set det ske med andre.

"Langsomt kravlede jeg væk," siger han og efterligner bevægelsen med maven hævet nogle få centimeter over måtten på skurets gulv. Til sidst kom han her til Bangladesh for at få lægebehandling.

Så snart han var blevet helbredt, vendte han hjem.

Gemte sine identitetspapirer

Hver gang Harun vendte hjem, oplevede han sit liv yderligere begrænset. I 1982 vedtog regeringen en ny lov om statsborgerskab, hvor man identificerede otte "nationale racer". Rohingyaerne var ikke iblandt dem.

De findes heller ikke på den liste over 135 anerkendte etniske grupper, som regeringen senere offentliggjorde. Myanmars statsembedsmænd nægter at bruge ordet "rohingya".

Harun rækker ud efter noget bag sit hoved og griber fat i en af plasticposerne, der hænger på bambusrørene. Han trækker et lamineret tredelt identitetspapir frem udstedt i 1948; det er hans papir, hans ungdommelige ansigt

”

Der lå lig på vejen, på markerne. Når soldaterne kom, løb folk væk, men de åbnede ild og beskød dem bagfra.

Mawlawi Harun



Mawlawi Haruns ID-kort med personnummer er et bevis på, at han er fra Myanmar. Landet har hævdet, at rohingyaerne ikke er statsborgere, men illegale indvandrere.

stirrer på mig ovenover hans fingeraftryk og personnummer.

Harun har længe holdt disse papirer skjult. Hvis Myanmars myndigheder havde fundet dem, ville de have konfiskeret og ødelagt dem, sådan som det skete for andre, som jeg har interviewet. Papirerne imødegår fortællingen om, at rohingyaerne er fremmede, at de ikke hører til, som Myanmar arbejder så hårdt på at udbrede om dem.

Hans øjne lyser op, når han talte om at narre sine undertrykkere. ”Jeg passer på disse papirer, som om det er min sjæl, jeg tager mig af.”

Papirerne bremsede ikke Myanmars beslaglæggelse af store dele af Haruns og andre rohingyaers jord i de sidste 25 år. Militæret byggede baser over hele regionen og indkaldte rohingyamænd, heriblandt Harun og hans sønner, til at udføre arbejdet. Hvis man nægtede, fik man i bedste fald en stor bøde, men som regel førte det til tortur og i værste fald blev man slået ihjel.

Myndighederne byggede også mønsterlandsbyer til hovedsageligt etnisk buddhistiske grupper – som var anerkendt som ”nationale racer” – og intensiverede overflytning til rohingyaland og tilbød dem dér gratis jord

tillige med et hjem og kreaturer.

Efter i sin ungdom at have rejst overalt i Sydøstasien måtte Harun nu pludselig til at søge myndighedernes tilladelse for at kunne rejse til en landsby, der lå mindre end en kilometer væk. Han skulle søge tilladelse til at fiske i en flod lige uden for sin landsby, til at samle brænde fra en nærliggende bakke eller til at tage på markedet i nabolandsbyen

På flugt igen

Udslettelsen er et kapitel for sig – det værste kapitel. Det er historien om, hvordan Harun endnu engang endte i en flygtningelejr i Bangladesh.

Den 25. august 2017 angreb en væbnet rohingyagrupper, kendt som Arakan Rohingya Salvation Army, 30 politistationer, spredt ud over den nordlige del af Rakhine State. Som modsvar drog Myanmars militær igennem den ene rohingyalandsby efter den anden, skød kvinder, mænd og børn; voldtog kvinder og piger, og nedbrændte hjem, moskeer og butikker.

Harun flygtede ud i junglen sammen med sine børn og børnebørn, da de hørte, at soldaterne var i nær-

heden. Fra et skjulested så han soldaterne sætte ild til hans landsby – til det hjem, som hans familie havde ejet, siden han blev født.

”Jeg så afbrændingen med mine egne øjne, og jeg begav mig mod Bangladesh,” fortæller han. ”Der lå lig på vejen, på markerne. Når soldaterne kom ind, løb folk væk, men de åbnede ild og beskød dem bagfra.”

Vil fremlægge sine beviser

Det tog Harun to uger at nå frem til Bangladesh. Af dem, der overlevede militærets omfattende angreb, flygtede i løbet af nogle måneder omkring 85 procent af de rohingyaer, der boede i den nordlige Rakhine State, til Bangladesh. Satellitbilleder bekræfter, at flere hundrede rohingyalandsbyer var blevet nedbrændt.

Da Harun omhyggeligt lægger sine papirer tilbage i deres plasticposer, siger han, at han er parat til at vise dem til et hvilket som helst retssystem.

”Måske hvis jeg viser alt dette, vil de være i stand til at give mig mit land tilbage,” siger han. ”Jeg kan vise dem mine beviser på, hvad der tilhører mig.”

Han har hørt om Den Internationale Straffedomstol og spørger mig, hvorfor de ikke har kontaktet ham og andre, så de kan fremlægge beviser på militærets forbrydelser. Han siger, at de burde skabe retfærdighed.

Jeg fortæller Harun, at det internationale retsvæsen arbejder langsomt, alt for langsomt, men at der er undersøgelse i gang.

Harun svarer, at mange af hans venner er døde, at han er parat til at tale med enhver, der kan hjælpe med at sikre retfærdighed, og at han taler med mig, for at jeg kan viderebringe hans ord til folk med magt rundt omkring i verden.

Da vi er færdige med interviewet, og har givet hinanden hånden til farvel, spørger jeg Harun en sidste gang, om han har noget at tilføje.

”Vort navn er rohingya,” siger han, ”det navn tilhører os.”

Matthew Wells, seniorkriserådgiver hos Amnesty International, har undersøgt grusomheder begået i væbnede konflikter og kriser i otte lande. I over to år har han næsten udelukkende fokuseret på Myanmars militærs forbrydelser imod rohingyaerne og andre etniske minoriteter.

Qatars migrantarbejdere venter stadig på deres løn

Amnesty har i flere år presset myndighederne i Qatar for at få dem til at forbedre forholdene for landets mange migrantarbejdere. Men trods små fremskridt lever de fleste arbejdere stadig under kummerlige forhold og bliver snydt for deres løn, viser en ny rapport.

Af Roberto Zacharias

"I fem måneder måtte jeg leve af meget lidt mad og uden løn(...)Jeg får tårer i øjnene, når jeg tænker tilbage på, hvordan vi ledte efter mad i skraldespandene. Efter to år og fem måneders arbejde uden ferie for United Cleaning skylder firmaet mig en masse penge, som de nægter at betale mig. Hvis jeg får dem, kan jeg vende hjem til min kone og søn".

Sådan fortæller en kenyansk mand, som Amnesty har talt med i forbindelse med rapporten All Work, No Pay, der følger op på tidligere undersøgelser af forholdene for migrantarbejdere i Qatar – værtslandet for VM i herrefodbold i 2022.

Amnestys researcher May Romanos har været med til at lave rapporten og var sidste år to gange i den rige ørkenstat, hvor hun besøgte to forskellige lejre, hvor i hundredvis af arbejdere bor under usle forhold.

Få fremskridt

Det er ikke første gang, Amnesty retter kritik mod Qatars behandling af migrantarbejdere og særligt landets såkaldte kafalasystem, der gør, at arbejdsgiverne kan forhindre deres ansatte i at skifte job eller rejse, uden at arbejderne har reel mulighed for at klage eller få erstatning. Efter flere års pres fra Amnesty og andre organisationer, for eksempel den inter-

nationale arbejderorganisation, ILO, har Qatar oprettet klageinstanser, der hurtigt og effektivt skal hjælpe migrantarbejderne med at få udbetalt deres løn. I teorien et stort fremskridt, men i praksis knapt så rosenrødt. Sidste år modtog klageinstanser mere end 6.000 klager, og de fleste af dem var ikke blevet behandlet ved årets udgang. Det har betydet, at mange er rejst tilbage til deres hjemlande uden en krone på lommen.

Usle lejre

For May Romanos blev det ret hurtigt tydeligt, at migrantarbejderne i Qatar stadig bliver behandlet som undermennesker på trods af regimets løfter om reformer. Sammen med sine kolleger kiggede hun nærmere på

forholdene for de ansatte hos tre bygge- og rengøringsvirksomheder – Hamad bin Khaled bin Hamad (HKH), United Cleaning og Hamton International. Det viste sig, at mere end 2000 mennesker havde arbejdet for dem i månedsvis uden at få løn. Amnestys researchere gravede sig ned i 33 arbejderes sager og gennemgik flere hundrede andre, mødtes med Qatars ministerium for administrativ udvikling, arbejde og sociale anliggender og udbad sig information og svar fra de pågældende virksomheder og Qatars myndigheder.

"Vi mødte arbejdere, der havde ventet i over otte måneder på deres løn uden at have modtaget så meget som en krone, så som forventet var stemningen anspændt og havde nået ko-

Efter pres har Qatar oprettet klageinstanser, der skal hjælpe migrantarbejderne med at få udbetalt deres løn. Indtil videre har det ikke haft en stor effekt.

DERFOR ANBEFALER AMNESTY IKKE BOYKOT

Amnesty samarbejder med Dansk Boldspil-Union og de nordiske fodboldforbund for at forbedre situationen for migrantarbejdere, der arbejder i Qatar forud for VM-slutrunden i 2022. Trods de kritisable forhold mener Amnesty ikke, at en boykot er vejen frem.

"Vi kan se, at den kritiske dialog og det vedvarende pres på myndighederne i Qatar har ført til ændringer for migrantarbejderne. Mange af de lovede reformer er dog ikke gennemført, og derfor er der behov for at fastholde presset. Det mener vi bedst gøres gennem kritisk dialog – ikke boykot", siger Amnestys generalsekretær i Danmark, Trine Christensen.





gepunktet. De havde ingen adgang til rent vand og viste os, hvordan de havde delt en sæk ris i forsøget på at overleve”, fortæller May Romanos.

Svært at lave research i Qatar

Ifølge May Romanos er Qatar et af meget få lande i Golfen, hvor det stadig er muligt at foretage research på stedet. Men det betyder ikke, at det er nemt. For eksempel gør en lov om ulovlig indtrængen det kriminelt at gå ind på en privat ejendom uden ejers samtykke, og det er heller ikke tilladt at filme på offentlige steder uden en officiel tilladelse fra Qatars informationsministerium.

”Vi forsøger selvsagt at overvinde de udfordringer og restriktioner ved at finde nye og innovative måder at lave research på, fordi historierne om misbruget og udnyttelsen af migrantarbejderne i Qatar fortjener at blive hørt”, siger May Romanos, der ud over interview har kommunikeret med arbejderne via e-mails, telefonopkald og sms-beskeder. Derudover har hun samlet og analyseret en lang række

materialer – herunder retsdokumenter og fotografier – der er relaterede til arbejderne’s sager.

Den erfarne researcher mener, at den fulde afskaffelse af det omstridte kafalasystem stadig er det vigtigste fokus for Amnesty og de andre organisationer, der kæmper for at forbedre forholdene for de næsten to millioner migrantarbejdere i Qatar – et af de rigeste lande i verden. Turister bliver mødt af imponerende skyskrabere, smarte hoteller og uovertruffen service, men glitteret dækker over en knapt så glamourøs side af det emir-styrede land.

”Hvis du vover dig ud af denne boble og besøger området, hvor de fleste migrantarbejdere bor, bliver du chokeret over kontrasten mellem det, du ser i Doha, og hvad du ser i udkannten af byen. Her er den overpolerede sofistikerede side af byen erstattet af støv, snavs og overfyldte arbejdslejligheder – en noget mindre flatterende virkelighed, som Qatar ikke nødvendigvis vil have verden til at se”, siger May Romanos og fortsætter:

”Man burde kunne forvente, at et lille og rigt land som Qatar, der portrætterer sig selv som moderne, og som spiller på den regionale og internationale scene, behandler migrantarbejdere – uden hvem man simpelthen ikke ville kunne forberede og afholde verdens mest prestigefyldte sportsbegivenhed – retfærdigt og ordentligt.”

Nye reformer efter rapport

Amnestys rapport og den efterfølgende medieomtale har allerede båret frugt. Midt i oktober meddelte Qatar, at der var nye reformer på vej. Fra januar 2020 skulle det således være slut med udrejseforbud, migrantarbejderne kan frit skifte job, og der vil desuden blive indført en ikke-diskriminerende mindsteløn.

Reformerne bliver hilst velkommen af Stephen Cockburn, Amnestys vicedirektør for globale anliggender:

”Vi har længe krævet, at Qatar sætter en stopper for det krænkende kafalasystem, og det ville være et stort skridt fremad, hvis disse tiltag langt om længe gør det muligt for arbejderne at vende hjem eller skifte job uden nogen form for restriktioner. Vi vil nøje granske detaljerne i denne udmelding og skubbe på for, at alle positive tiltag bliver implementeret hurtigt og fuldt ud”. [Ø](#)

”Arbejdernes sikkerhed har første-prioritet, og derfor beskytter vi altid deres identitet og sikrer os deres samtykke, før vi præsenterer deres sag for myndighederne,” siger researcher May Romanos.



NR 4 2019

KULTUR
Amnesty anbefaler

BOG: DE UVELKOMNE – DANMARK SET FRA EN TELTLEJR

I november 2015 ruller en række busser med 300 enlige mænd ind i Thy. De skal bo i Danmarks første teltlejr for asylansøgere midt i Thisted, hvor debatten raser og bekymringerne er mange. Stine Ellerbæks nye bog følger mændene fra de ankommer og tre år frem og viser blandt andet de tætte forhold, som asylansøgere får til danskerne.

Kan købes på nettet og hos boghandleren

UDSTILLING: FLUX – KVINDEMUSEET

I samarbejde med filminstruktør Suvi Andrea Helminen har Kvindemuseet skabt den sanselige og interaktive udstilling FLUX, som åbner op for samtale og refleksion om kønsroller og kønsidentitet og de forventninger, der hviler på os allesammen i forhold til køn.

Kan opleves indtil den 26. januar på Kvindemuseet, Domkirkepladsen 5 i Aarhus

BOG: DE UDLEDSAGEDES BOG

Michael Graversen og Mads Nygaards bog består af en række flygtningebørns egne beretninger om at flygte alene fra hjemlandet og op gennem Europa. For nogle blev det en flugt væk fra krig mod fred og familiesammenføring, mens det for andre blev til afslag og et liv under jorden i blandt andet Italien.

Kan købes på nettet og hos boghandleren

Jul med 24 modige mennesker



Deltag
i årets jule-
kalender og vind
adventspræmier:
[amnesty.dk/
jul](https://amnesty.dk/jul)

YOUTH-DAG 2019

Årets youth-dag bød både på politiske indspark og bannerworkshop. Deltagerne kom med anbefalinger til undervisningsministeren til, hvad uddannelsesinstitutionerne og politikerne kan gøre for styrke en samtykkekultur blandt eleverne på de danske folkeskoler og ungdomsuddannelser. Youth'erne fik også mulighed for at udfolde sig kreativt og aktivistisk, da der blev malet demonstrationsskilte med appeller til de græske myndighe-

der om at stoppe kriminalisering af personer, der hjælper mennesker på flugt i havsnød. Skiltene viste solidaritet med Sean og Sarah fra årets Skriv For Liv-kampagne. De to unge står anklaget for spionage og menneskesmugling, fordi de hjalp flygtninge i Grækenland.

Er du imellem 15-25 år, og vil du høre mere om ungdoms-aktivisme i Amnesty? Skriv til youth@amnesty.dk

DET KAN DU GØRE...



PÅ ÉT MINUT:

Hvis du bor et sted, hvor Amnestys indsamlere ikke kommer forbi, kan du give en donation via MobilePay på nummeret **568000**

PÅ 1 DAG:

Kom og bliv klædt på til forårets aktivisme på Amnestys kampagne-seminar den 1. februar 2020. Vores nye kampagne handler om virksomheders ansvar for at leve op til menneskerettighederne. Hør mere ved at skrive til aktivisme@amnesty.dk

PÅ 2 DAGE:

Sæt kryds i kalenderen og deltag i Amnestys landsmøde den 25. og 26. april 2020 på Hotel Nyborg Strand. Hør inspirerende oplæg fra en række spændende danske og udenlandske gæster og få indflydelse på Amnestys fremtid

Skriv til aktivservice@amnesty.dk, hvis du vil høre mere om aktivisme i Amnesty.

Find os på:



Foto: Amal Abdulhadi



GOD TUR SØNDAG DEN 8. DECEMBER

#AmnestyIndsamling



Netop nu skriver tusindvis af danske skoleelever breve for menneskerettighederne i den globale kampagne 'Skriv for Liv'.

Du kan læse om årets sager og hente vores gratis undervisningsmateriale her: amnesty.dk/undervisning/skrivforliv

VERDENS FØRSTE AMNESTY-PSYKOLOGER

Amnesty Danmark har som den første Amnestyafdeling i verden oprettet en psykologgruppe bestående af en række færdiguddannede psykologer samt studerende på kandidatuddannelsen. Psykologgruppen arbejder for at fremme psykologfaglige perspektiver i kampen for at sikre menneskerettighederne og vil planlægge aktiviteter og bidrage med faglige indspark til Amnesty's arbejde.

"I psykologgruppen tror vi på en verden, hvor alle mennesker har mulighed for at leve et retfærdigt og værdigt liv. Derfor arbejder vi for at sikre menneskerettighederne gennem en retfærdig behandling af udsatte befolkningsgrupper, og vi arbejder for at udvide menneskers muligheder for at skabe forandring i deres eget liv og i samfundet," siger Christiane Karoline Kjærgaard, der har taget initiativ til gruppen.

Læs mere på amnesty.dk/psykologgruppen

HVILKET AFTRYK VIL DU EFTERLADE?

Din arv kan sikre menneskerettighederne for de kommende generationer

VIDSTE DU AT:

- Du kan skrive Amnesty i dit testamente?
- Amnesty er fritaget for boafgift?
- Vi samarbejder med advokater i hele landet?
- Vi kan sende dig en liste med advokater i dit nærområde?
- Vi giver økonomisk tilskud til advokatsalæret?
- Og at vi altid står til rådighed for svar på spørgsmål?

Få mere information på amnesty.dk/arv eller ring til os på 33 45 65 58 - vi glæder os til at høre fra dig

STIL OP TIL AMNESTYS HOVEDBESTYRELSE

Brænder du for menneskerettighederne? Så tag del i Amnesty's medlemsdemokrati og meld dig til hovedbestyrelsen.

Har du tid og lyst til at gøre noget mere for Amnesty? Så stil op til Amnesty's hovedbestyrelse! Vi er altid på udkig efter nye, engagerede kræfter, der kan bære organisationen fremad.

Hovedbestyrelsen vælges på vores landsmøde i Nyborg i weekenden den 25.-26. april. Bestyrelsen lægger strategien for, hvilke menneskerettighedsområder vi skal arbejde med, og for de økonomiske prioriteter i dansk afdeling.

Hvis du overvejer at stille op, så send en e-mail til aandersen@amnesty.dk. Frist for opstilling er 20. marts 2020, og kandidater skal medsende skriftlige støtteerklæringer fra fem stemmeberettigede medlemmer. Både du og stillerne skal have været medlem af Amnesty i mindst seks måneder forud for landsmødet.

Læs mere om hovedbestyrelsens arbejde på amnesty.dk/hb eller kontakt leder af hovedbestyrelsen, Oliver De Mylius på odemylus@amnesty.dk.



AMNESTY INTERNATIONAL

FIND ÅRETS JULEGAVE HOS AMNESTY

Make Some Noise
mini-højtaler

TILBUD
kr. 300,-

(før:
kr. 350)



Til-og-fra kort
kr. 80,-

Women of The World
vægkalender 2020
kr. 120,-



Mumitrold
plakat
kr. 150,-



Big Long Bag
kr. 500,-

BE KIND

Be Kind t-shirt
(flere varianter)
kr. 200,-



Be Kind hættetrøje
kr. 350,-

shop.amnesty.dk